

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 137

פרשת חיי שרה

שנת תשפ"ב לפ"ק

לזכרון עולם

לעילוי נשמת

הרה"ג איש צדיק תמים

מזהר"ר

אהרן גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

גלב"ע

ח' אלול תשע"ח לפ"ק

תנצב"ה

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לחיות

באור הפרשה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דערתיך
לאתגליא
לערתיך לבא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האודות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּת חַיֵּי שָׂרָה

"וַיֵּבֵא אַבְרָהָם לְסַפֵּד לְשָׂרָה וּלְבִנְתָהּ"

(בְּרֵאשִׁית כג, ב)

– עֲנִינֵי הַסֵּפֶד –

א.

(ח"א יז, בסוף)

בַּעַת אָמִירַת הַתּוֹרָה הַזְכִּיר רַבֵּנוּ ז"ל מֵאִמֶּר
רז"ל: "אֵין מִסְפִּידִין בְּחִנְפָּה" (שַׁבָּת
כא: שְׁלַח־עֲרוּךְ אֶרְחֻ-חַיִּים תרע, א). וְאֵינִי זוֹכֵר מַה
שֶׁפָּרַשׁ בוֹ.

וְהִנְרָאָה לְעֲנִיּוֹת־דַּעְתִּי (מוֹהַרְנ"ט ז"ל): כִּי
הַ'הֶסֶפֶד' הוּא בְּשִׁבִיל לְתַקֵּן
'הַסְתַּלְקוֹת הַכְּבוֹד', שֶׁנִּפְגַּם עַל־יְדֵי
הַסְתַּלְקוֹת הַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁהִיָּה מִצַּדִּיק אֶת
הַרְבִּים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עָקַר 'הָאֶרֶת הַכְּבוֹד'
(כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה), וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רז"ל (סְנֵהֲדִירִין
מו:): "הַסֵּפֶדָא יִקְרָא דְחַיִּי, אוּ יִקְרָא דְשִׁכְבִּי".

וְעַל־כֵּן: "בְּחִנְפָּה אֵין מִסְפִּידִין בּוֹ" – כִּי
אִז מֵאִיר הַכְּבוֹד' עַל־יְדֵי עַר־
חִנְפָּה' (כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה).

ב.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן קלב)

בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א סִימָן יד
"לְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם". זֹאת
הַתּוֹרָה אָמַר בְּשַׁבַּת־חִנְפָּה, וְאִז בָּאוֹתוֹ הָעֵת
נִפְטַר הָרַב הַחֲסִיד הַמְּפָרָסִם מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי
גְּדַלְיָהוּ זצ"ל, אַב־בֵּית־דִּין דְּקַהֲלַת לִינִיץ,
וְרַמְזוּ בָּאוֹתָהּ הַתּוֹרָה הַסֵּפֶד לְהָרַב הַנ"ל – כִּי
הַזְכִּיר אִז בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה מַה שֶׁאָמְרוּ רז"ל:
"אֵין מִסְפִּידִין בְּחִנְפָּה".

גַּם אָמַר אִז: שֶׁעֲכָשׁוּ קָשָׁה לֹאמַר תּוֹרָה! –
כִּי בְּשִׁנְסַתְלַק צַדִּיק קָשָׁה לֹאמַר תּוֹרָה –
כִּי כָּל צַדִּיק נִסְתַּלַּק עִם כָּל חֶלְקוֹ שִׁישׁ לוֹ
בְּהַתּוֹרָה, כִּי כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ חֶלֶק
בְּהַתּוֹרָה – וּכְשִׁנְסַתְלַק, נִסְתַּלַּק עִם כָּל חֶלְקוֹ
שִׁישׁ לוֹ בְּהַתּוֹרָה – עַל־כֵּן קָשָׁה אִז לֹאמַר
תּוֹרָה!

ג.

(ח"ב סז)

וְזֶה בְּחִינַת 'הַסֵּפֶד' עַל 'סְלוּק הַצַּדִּיק', כִּי
"בְּרֵאשִׁית" הוּא הַסֵּפֶד עַל "נַח" – הֵינּוּ
מֵאִמֶּר הַנ"ל עַל 'בְּרֵאשִׁית', הוּא 'הַסֵּפֶד' עַל
'סְלוּק הַצַּדִּיק', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נַח'.

(הַתּוֹרָה הַזֶּה נֹאמַר כַּהֶסֶפֶד עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִבְּאֲרֵיטְשׁוּב
זצ"ל שֶׁנִּסְתַּלַּק אִז. שִׁיחוֹת־הַר"ן קצו; תִּי־מוֹהַר"ן מה; נט;
יִמִּי־מוֹהַרְנ"ט ח"א לט).

כִּי שֶׁם נֹאמַר מִבְּחִינַת ה'הַעֲלָמָה', שֶׁנִּתְעַלַּם
הַפֶּאָר שֶׁל יִשְׂרָאֵל – הֵינּוּ: שֶׁנִּסְתַּלַּק
וְנִתְעַלַּם ה'צַדִּיק' שֶׁהוּא הַפֶּאָר שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְהֵנָּה: לְהַצַּדִּיק שֶׁנִּסְתַּלַּק – אֵין לוֹ הַפֶּסֶד
כִּלְכַּל בְּמַה שֶׁנִּעְלַם וְנִסְתַּלַּק, כִּי אִם
נִתְעַלַּם וְנִסְתַּלַּק מִפֶּאָר, הוּא גְּדוֹל וּמִפֶּאָר שֶׁם
בְּעוֹלָם־הַפֶּאָר, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, ט): "אֶת
הָאֱלֹקִים הִתְהַלַּךְ נַח".

אַבְל עַל ה'דוֹר־יְתוּס' שֶׁנִּשְׁאָרוּ, וְעַל
ה'תּוֹלְדוֹת' דְּהֵינּוּ ה'בְּנִים' שֶׁנִּשְׁאָרוּ –
הוּא רַחֲמָנוּת גְּדוֹל מְאֹד – וְעַלֵּיהֶם נֹאמַר
כַּמְקוֹנֵן (שם): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח", כַּמְקוֹנֵן
וְאוֹמַר: "אֵלֶּה הֵם הַתּוֹלְדוֹת וְהַבְּנִים שֶׁל

הצדיק, בחינת 'נח', שנסתלק - ואלה הם התולדות היתומים שנשארו! וכו'.

וזהו (שם): "נח איש צדיק תמים היה" - הינו: שהיה ונסתלק, וכו' כנ"ל. (עין שם עוד מענין הסתלקות והעלמת הצדיק).

ד.

(ספר-המדות, עניני הספד')

[א] ה'גשמים' נעצרין - בשביל 'עבודה-זרה', ובשביל 'נאוף', ובשביל 'צדיק שלא נספד כהלכה', ובשביל 'מקפחי פרנסת אחרים' (מזון נה).

[ב] כל המתעצל בהספדו של חכם, אינו מאריך ימים (צדיק ל).

"ובגעו לי בעפרון בן צחר. ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו וגו'. ויען עפרון החתי וגו'. והמערה אשר בו לה נתתיה" (בראשית כג, חטי"א)

ה.

(ח"א יז, ב)

לפעמים יש שנחשף אצל אחד אור הצדיק, ואינו זוכה להבין ולראות אורו הגדול, ואף שהוא אצל הצדיק, אינו יכול לטעם ולהבין ולראות אורו הגדול, שעל-ידו יוכל לבוא לתכלית הטוב.

וכמו שמצינו גבי 'עפרון' (זחר לך-לך פא. ויחי ריח. ועוד): "שמקום מערת המכפלה, שהוא שער גן-עדן, שדרך שם עולין כל הנשמות, ואורו גדול מאד" - אף-על-פי-כן (זחר חיי-שרה קכת): "אצלו היה

מקום חשך ואפלה, ועל-פן מכרו בשמחה רבה לאברהם".

וכמו-כן כשנחשף אור הצדיק שהוא מאיר בכל העולמות, מכל-שפן בעולם-הזה, ואף-על-פי-כן אצלו אינו מאיר כלל - אדרבא הוא חשך אצלו.

וזה מחמת 'עבירת-המעשים' ו'כסילות-השכל' - שעל-ידי 'מעשים-רעים' נתחשך שכלו ב'כסילות', דהינו: 'דעות-נפסדות' ו'חכמות-נכריות', כמו שכתוב (ירמיה ד, כב): "חכמים הפה להרע, ולהיטיב לא ידעו".

פי על-ידי 'מעשיהם-הרעים' - אינם יכולים להשתמש בכלל בשכלם "להיטיב", פי אם "להרע". ועל-ידי 'כסילות-השכל', אינו יכול לראות ולהבין 'אור-הצדיק'.

והתקון לזה: הוא על-ידי בחינת 'מזבח', הינו 'אכילה בכשרות' פראוי - אזי נכנעים ה'קלפות', הינו ה'כסילות' וכו'.

ו.

(חיי-מוהר"ן תצט)

ספר מענין ה'בטחון'. ואמר: שיש צדיקים שאין מניחים אצלם ממון מיום לחברו.

כמו שמספרין מבמה צדיקים גדולים שהיו לפנינו, כגון הבעל-שם-טוב ז"ל, והצדיק הקדוש מורנו הרב אלימלך ז"ל, וכיוצא בהם - שבכל יום ויום היו מפזרים כל הממון שהיה בידם, ולא הניחו אצלם שום ממון מיום לחברו.

ואמר: שצריכין להיות לזה בריה גדול, להיות חזק בהבטחון ולעמד על

"ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר"
(בראשית כג, טז)

עמדו, כי אם שוגים בזה תנועה קלה
בעלמא, לא טוב.

אבל יש מעלה גבוהה יתרה ביותר, דהינו:
שהצדיק האמתי יחזיק אצלו
הממון, וזה קשה וכבד יותר הרבה, כי הוא
ז"ל לא היה מתנהג הנהגה הנ"ל.

והוכיח וברר לעינינו: "שהאבות היו
מחזיקים אצלם ממון" - כי
אברהם יצחק ויעקב, היו כלם עשירים
מפלגים.

ו'יעקב-אבינו' כשבא לשכם, קנה מיד
"חלקת השדה" (בראשית
לג, יט), והיכן היו לו מעות כל-כף. וכן
'אברהם' כשקנה 'מערת המכפלה'. וכן
מבאר עוד מהפסוקים ומדרשים: "שהיה
מנח אצלם מעות".

ואמר: שעבודה זו - גבוהה וכבדה יותר,
אצל גדולי הצדיקים האמתיים
המפלגים במעלה גבוהה ביותר.

"ופגענו לי בעפרון בן צחר" (בראשית כג, ח)

ז.

(ספר-המדות, ממון ח"ב כ)

מי שהוא סרסור, כשרוצה לסרסר:
"שיקנה אדם גדול איזהו דבר מאדם
פחות!" - ורואה שאין דבריו נכנסין באזני
האדם הפחות: "שימכר את הדבר לאדם
הגדול!" - אזי יתפלל הסרסור: "שיכנסו
דבריו באזני הפחות, וימכר לאדם החשוב".
[הרב מטשעהרין ז"ל, צין לבראשית דבה' נח, ז:
פגעוני לי. סרסרוני לי, ואם לאו צלו לי עילוייה".]

ח.

(שיחות-הר"ן רנט)

פעם-אחד אמר רבנו ז"ל: "צמאון הוא
תאוה גדולה". ולפי הבנתי,
פונתו היתה: לרמז לנו מענין 'השתוקקות
וכסופין וצמאון' להשם-יתברך, שהוא דבר
נפלא מאד.

כמו הצמא מאד כשבא אל המים, שיש
לו תענוג גדול משתיתו לגדל
צמאונו. נמצא: שעקר תענוג הגדול הוא
על-ידי הצמאון. כמובן הוא כל עניני
כסופין וגעגועים דקדשה להשם-יתברך
ולעבודתו באמת.

וזהו עקר תענוג עולם-הבא, שאז יזכו
לרצון ולכסופין, בחינת רעוא
דרעוין, שהוא בחינת הסתלקות משה,
והוא בחינת (זהר חיי-שרה קכג): "ארבע מאות
עלמין דכסופין דירתין צדיקיא לעלמא
דאתי, הדא הוא דכתיב (בראשית כג, טז):
'ארבע מאות שקל כסף'. ד'כסופין' דיקא.

כי אז יזכו לצמאון ולכסופין אמתיים
להשם-יתברך, שזהו עקר התענוג של
עולם-הבא, שייזכו בכל פעם לרוות צמאונו.

ט.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ד, יא
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כה, 'אחוי לן מנא')

ועל-כך לא רצה אברהם אבינו לקח
ה'מערת-המכפלה' במתנה
מ'עפרון', כמו שכתוב (בראשית כג, ט): "בכסף
מלא יתננה לי" - כי לגדל עצם הקדשה

שְׁהִיְתָה שָׁם, וּכְשֶׁהִיְתָה תַּחַת יַד עֶפְרוֹן הָיָה הַקְּלָפוֹת מְסַבְּבִין אוֹתָהּ מְאֹד, וְעַל־כֵּן "אֵצֶל עֶפְרוֹן הִיְתָה חֹשֶׁךְ אַפְלָה" (זהר חיי־שרה קכח).

עַל־כֵּן לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר לְהוֹצִיאָהּ מֵעֶפְרוֹן בְּמִתְנָה בְּחֵנֶם, כִּי־אִם "בְּכֶסֶף מְלֵא" - כִּי אִי־אִפְשָׁר לְהוֹצִיא וּלְהַעֲלוֹת הַקֶּדְשָׁה בְּחֵנֶם, בְּפֶרֶט קֶדְשָׁה גְבוּהָה כְּזֹאת.

וְעַל־כֵּן נָתַן לוֹ: "אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף" (שם כג, טו-טז) - "שֶׁהֵם מְרַמְזִין עַל אַרְבַּע־מֵאוֹת עֶלְמִין דְּכֶסוּפִין" (זהר חיי־שרה קכג).

הֵינּוּ: כִּי מִמּוֹן שֶׁל אַבְרָהָם הָיָה קְדוּשׁ מְאֹד, וְנִתְגַּלּוּ בּוֹ כָּל הַגְּוִנִין־עֲלָיִן, שֶׁהֵם גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "אַרְבַּע מֵאוֹת עֶלְמִין דְּכֶסוּפִין", שֶׁבָּהֶם מִתְעַנְּגִים הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל כָּל הַגְּוִנִין־הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵכֵל תְּאֵבִים וּמִתְעַנְּגִים לְרֹאוֹתָם וּלְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם.

וְזֶהוּ בְּחִינַת: "אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עוֹבֵר לְפוֹחֵר", וְתִרְגּוּמוֹ: "דְּמִתְקַבֵּל בְּסַחֲוֹרְתָא בְּכָל מְדִינְתָא" - הֵינּוּ: שֶׁכָּל הַסַּחֲוֹרוֹת וְהַמְשָׁאוֹמְתָן שֶׁבְּכָל הַמְּדִינּוֹת, הֵכֵל נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַכֶּסֶף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קִהְלֵת י, יט): "וְהַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת הַכֹּל".

מִחֲמַת שֶׁבַּהֶכֶסֶף כְּלוּלִים כָּל הַגְּוִנִין־עֲלָיִן, שֶׁכְּלוּלִים בְּ"אַרְבַּע־מֵאוֹת עֶלְמִין דְּכֶסוּפִין", שֶׁהֵם בְּחִינַת: "אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף".

וּבְכַחֲזָה קָנָה אַבְרָהָם אֶת מְעֵרַת־הַמִּכְפֵּלָה מֵעֶפְרוֹן - עַל־יְדֵי שֶׁגָּלָה גְּדֻלַּת הַבוֹרָא עַל־יְדֵי הַ"אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף" שֶׁלוֹ, שֶׁהָיוּ כְּלוּלִים בָּהֶם כָּל הַגְּוִנִין וְכוּ' כַּנ"ל.

שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנְעוּ הַקְּלָפוֹת שֶׁרָצוּ לְהִתְאַחֵז שָׁם, וְנִפְלּוּ וְנִתְבַּטְּלוּ, וְעַל־תֵּהּ הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה וְנִקְנָה לְאַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כג, יז): "וַיָּקָם שָׂדֵה עֶפְרוֹן" - "תְּקוּמָה הִיְתָה לוֹ", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם.

וְהַכֹּל עַל־יְדֵי הַתְּגַלּוֹת־הַגְּוִנִין שֶׁבְּכֶסֶף שֶׁל אַבְרָהָם וְכוּ' ל. אָבֵל בְּוֹדָאֵי עֶפְרוֹן - לֹא זָכָה לְהֵנּוֹת מֵאֵלוֹ הַגְּוִנִין, כִּי אַחֲרֵי־כֵן כָּשָׁא הַכֶּסֶף לְיָדוֹ, נִתְעַלְמוּ הַגְּוִנִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת "אַרְבַּע מֵאוֹת עֶלְמִין דְּכֶסוּפִין".

"וְאַחֲרֵי כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, אֶל מְעֵרַת שָׂדֵה הַמִּכְפֵּלָה" (בְּרֵאשִׁית כג, יט)

י.

(סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'קְבוּרָה' וְ'קְבָרֵי־צְדִיקִים')

[א] **מִי שֶׁנֶּאֱבַד אֱמוּנָתוֹ מִמֶּנּוּ, יִלְךְ עַל 'קְבָרֵי־יִשְׂרָאֵל', וַיִּסְפַּר הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא (אֱמוּנָה ח"א ט).**

[ב] **הַמְּזֻלָּזל בְּמִצּוֹת צִיצִית, אֵינּוּ זוֹכֵה לְ'קְבוּרָה' (בְּגָדִים ח"ב ד).**

[ג] **כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד עַד שְׁנַת־יָגַע, בְּזֶה מִמְּתִיק דֵּינִים וּמְעוֹרֵר רַחֲמִים. גַּם עַל־יְדֵי־זֶה מְעוֹרֵר רַחֲמִים אֵצֶל אָבִיו בְּקָבֵר (הַמְּתַקֵּדִין ח"ב ט; לַמּוֹד ח"ב יג).**

[ד] **סִגְלָה לְ'הַרְיוֹן' - שֶׁתִּשָּׂא אֵצֶלָה עֵץ קָטָן מִצַּע שֶׁעַל קְבֵר־הַצְּדִיק, אוֹ מִגְּנֵט, וְלִתֵּן צְדָקָה (הַרְיוֹן ב).**

[ה] **עַל־יְדֵי הַשְּׂתוּקוֹת שֶׁאָדָם מְשִׁתּוֹקֵק לְקְבוּרַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁפָּע 'פְּרִנְסָה גְּדוּלָה' (מִמּוֹן ח"ב ז).**

[ו] סגלה ל'מפלת נפלים' - שתשא אצלה מנגנט, גם תשא אצלה חתיכת עץ מקבר הצדיק, גם יתן צדקה (מפלת ב).

[ז] בזכות קבורת הצדיקים בחוץ-לארץ - יזכו גם שאר המתים מ'גלגול מחלות' (צדיק מה).

[ח] על-ידי השתטחות על 'קברי-הצדיקים' - הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות, אף-על-פי שאינו ראוי לכך (צדיק קעג).

[ט] פשהולכים על 'קברי-צדיקים' - צריך לזה זכות שיוכל לאסוף רוחו ונשמתו לקבר, שיהיה פאלו הוא חי. כי אם אין זכות, אזי רוחו ונשמתו עולים למעלה לתוך שאר הצדיקים (צדיק ח"ב יט).

[י] על-ידי 'תוכחה' שתוכיח - תנוח בקבר בלא 'צער גיהנם', ותזכה ל'גן-עדן' (תוכחה יב).

"ואברהם זמן בא בימים, וה' ברוך את אברהם בכל" (בראשית כד, א)

"בת היתה לו לאברהם אבינו ובכל שמה" (בבא-בבא טז: קמא).

יא

(ח"א כז, א-ב-ג-ד-ה-ו-ז)

למשך כל העולם לעבודתו, נעשה בכל דור לפי השלום שבדור.

ואי-אפשר לבוא לבחינת 'שלום', אלא על-ידי 'הדרת-פנים'.

ו'הדרת-פנים', זה בחינת 'דרושי התורה', שנדרשת ב'שליש-עשרה מדות', הנמשכים מ'שליש-

עשרה תקוני דקנא' (זהר אחרי סב), מבחינת 'הדרת פנים', כמו שכתוב (ויקרא יט, לב): "והדרת פני זקן".

ולפי הזדככות חכמתו ב"ג מדות אלו, בן הזדככות קול רנתו.

וכשנזדכך קולו, אז על-ידי השמעת קולו לבד בלא דבור, הקדוש-ברוך-הוא מושיעו בעת צרתו.

ול'הדרת-פנים' אי-אפשר לבוא, אלא על-ידי 'תקון-הברית'. וכשפוגם בברית, נפגם קולו. ומבחינת 'קול' זוכה ל'שלום'.

וזה (בראשית כד, א): "ואברהם זקן" - על-ידי 'זקן' הנ"ל, על-ידי-זה (שם): "וה' ברוך את אברהם בכל" - זה 'שלום', כמו שכתוב (תפלת שחרית): "עושה שלום ובורא את הכל".

יב

(ח"א ל, א-ב-ג)

'השגות-אלקות' אי-אפשר להשיג, כי-אם על-ידי צמצומים רבים, מעלה לעלול, משכל עליון ל'שכל תחתון'.

וצריך בל-אחד לבקש מאד מלמד הגון בזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול בזה, דהינו 'השגות אלקות', כי צריך לזה רבי גדול מאד מאד וכו'.

וזה בחינת 'שערות' וכו'. וזה בחינת (תקוני-זהר קכב): "שערא אפמא", בחינת (שיר-

השירים א, ה): "שחורה אני ונאווה" - כי 'השערות' מקבץ ה'ראות' ומצמצם אותו, כדי לראות היטב. בן ה'שכל התחתון', הוא

י.ד.

(ח"א נז, ב"ג"ד)

בְּשֵׁנוּפְלִיךְ מ'אמונת-חכמים', התקון לזה: הוא 'גדר' - שידר איזה גדר ויקים מיד. ועל-ידי-זה ישוב ל'אמונת-חכמים', ויזכה ל'רפואה-שלמה'.

ועל-ידי-זה מתנוצצים בו 'אורות האבות'. ועל-ידי האבות' עם ה'אמונה' הנ"ל, זוכה לענג שבת, בחינת "שין בת" (זהר בראשית כג:).

"שין" - זה בחינת 'אבות'.

"ב"ת" - זה בחינת 'אמונה', בחינות: "בת היתה לאברהם" וכו' (בבא בתרא טז: על בראשית כד, א: "זה ברח את אברהם בכל"). בחינות (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות".

טו.

(ח"א ס, א"ב)

דע: שיש 'שבילי התורה' שיש בהם 'התבוננות' גדול מאד, שאי-אפשר לבוא ל'התבוננות' הזאת, פיראם על-ידי 'עשירות'.

ולבא ל'עשירות' הזאת - הוא על-ידי בחינת 'תקוני-עתיק', בחינת 'אריכות-ימים', בחינת 'זקן' - פי צריך 'אריכות-ימים' כדי לקבל בתוכו את ה'עשירות' של ה'התבוננות'.

ו'אריכות-ימים' - הינו: שצריך שיראה ל'האריך ולהגדיל ימיו'. כי כל יום ויום ממקום שמתחיל אצל כל אחד, בודאי בתחלה הוא קצר.

הינו: שבתחלת היום קשה עליו מאד העבודה שצריך לעשות באותו

בחינת 'שחרות', שמצמצם בו נאווה ויפי שב'שכל העליון'.

וזה בחינת (בבא-בתרא טז: קמא): "בת היתה לו לאברהם אבינו, ובכל שמה". "בת" - זה בחינת 'בת-עין', דהינו ה'שחר שבעין', בחינת 'שחרות' הנ"ל, שמצמצם ומגביל וכולל בעצמו כל הדברים הגדולים העומדים לנגדו.

בגוף: 'הר גדול' כשעומד לפני ה'בת-עין' שהוא ה'שחר שבעין' - אזי נגבל כל החר בתוך ה'בת-עין' שרואה אותו. כי ה'שחרות שבעין', מצמצם כל הדברים הגדולים, ונכלל ונראין בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין הדבר שרואין.

כמו-כן זה ה'שכל-התחתון', מצמצם ומגביל ה'שכל-הגדול-העליון', ונכלל בתוכו - ועל-ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים ה'שכל-העליון-הגדול' הנ"ל.

יג.

(ח"א לח, בסוף)

על-ידי מה תוכל להעלות ה'דבור' ל'שרשה', על-ידי 'למוד התורה בלילה', שעל-ידי-זה "נמשך עליו חוט של חסד" (תגינה יב:). 'חסד' הוא בחינת "בקר דאברהם" (זהר מקץ רג: תרומה קע: ועוד). אזי נופלים כל המקטרגים השולטים על ה'דבור'.

ואז ה'דבור' עולה, ונעשה 'בת אברהם', כמו שאמרו (בבא-בתרא טז: קמא): "בת היתה לו לאברהם ובכל שמה". "בין" (שמות טו, ד) גימטריא "בב"ל". ה'דבור' הוא בחינת 'ים' (אות ב' בהתורה).

וְכָל יוֹמָא אֵית לָהּ גְדַר מְלַבֵּר, דְּלֹא יַעֲזֹל
כָּל בְּרִנְשׁ לְהָהוּא טוֹב, כְּגוֹן חֲשָׁד
דְּכַסְיָא לְנִהוּרָא וְכוּ'. וּבְגִין דָּא: מָאן דְּאִיהוּ
חִיבָא, וַיַּעֲזֹל לְמַנְדַּע רְזִין דְּאוּרִיתָא - כְּמָה
נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים מְבַלְבְּלִין מַחֲשַׁבְתָּהּ, דְּלֹא
יַעֲזֹל לְאַתְרֵי דְלֹאוּ דִילָהּ.

אָבֵל מָאן דְּאִיהוּ טוֹב - כָּל אֵילִין נְטִירִין
אֲנִין לְמִימְרָהּ, וְקַטְגוֹר נַעֲשֶׂה סַנְגוֹר,
וַיַּעֲלוֹן לָהּ לְטוֹב־הַגְּנוּז.

וַיִּמְרוּן: מְרַנָּא, הָא בְּרִנְשׁ טוֹב וְצַדִּיק
וִירֵא־שָׁמַיִם בְּעֵי לְעֵילָא קְדָמָךְ
וְכוּ'. הֵהוּא טוֹב גְּנוּז יִימָא לֹון: פְּתַחוּ לִיה
בְּהַאי תְּרַעָא דְאַתְקָרִי אַהֲבָה, אוּ בְּהַאי תְּרַעָא
דְּאִיהוּ תְּשׁוּבָה, כָּל צַדִּיק יַעֲזֹל כְּפֹסֵם דְּרַנָּא
דִילָהּ". וְ"אֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה" (עֲבוּדָה־זָרָה יט).

[תְּרַגּוּם: בֵּא רְאָה: לְשֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, לְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ
פְּרָצוּפוֹ שֶׁל אוֹתוֹ וְרַנָּא שְׁמַנְהִיג אוֹתוֹ, וְלֹא תִמְצָא יוֹם
שְׂאִין בוֹ טוֹב.

וְלְכָל יוֹם יֵשׁ לוֹ גְדַר מְבַחוּץ, שְׁלֵא יִכְנַס כָּל אָדָם לְאוֹתוֹ
טוֹב, כְּגוֹן חֲשָׁד שְׁמַכְסָה אֶת הָאוֹר. וּבְשַׁבִּיל־זֶה: מִי שֶׁהוּא
רָשָׁע, וַיִּכְנַס לְדַעַת 'סוּדוֹת הַתּוֹרָה' - כְּמָה נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים
מְבַלְבְּלִים מַחֲשַׁבְתּוֹ, שְׁלֵא יִכְנַס לְמִקּוּם שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ.

אָבֵל מִי שֶׁהוּא טוֹב - כָּל אֵלוֹ הַשּׁוֹמְרִים, הֵם לְפָקְדוֹתוֹ,
לְעֲזָרוֹ, וְקַטְגוֹר נַעֲשֶׂה סַנְגוֹר, וַיִּכְנִיסוּ אוֹתוֹ לְטוֹב־הַגְּנוּז.

וַיֵּאמְרוּ לוֹ (לְהַטּוֹב־הַגְּנוּז): "מְרַנָּא, אֵישׁ זֶה הוּא טוֹב וְצַדִּיק
וִירֵא־שָׁמַיִם, רוּצָה לְהַכְנִס לְפָנֶיךָ". אוֹתוֹ טוֹב־הַגְּנוּז יֵאמַר
לָהֶם: "פְּתַחוּ לוֹ בְּשַׁעַר זֶה שְׁנַקְרָא 'אַהֲבָה', אוּ בְּשַׁעַר זֶה
שְׁנַקְרָא 'תְּשׁוּבָה' - כָּל צַדִּיק יִכְנַס כְּפִי דְרַגְתּוֹ].

וּבְשִׁרׁוּצָה לְהַגּוֹת וּלְחַשֵּׁב בַּתּוֹרָה, הֵינּוּ
בְּרִזִין דְּאוּרִיתָא, אֲנִין נְטִירִין
וְנְחָשִׁים וְעַקְרָבִים מְבַלְבְּלִין מַחֲשַׁבְתָּהּ - וְאֵלוֹ
הֵם הַמַּחֲשָׁבוֹת שְׂבָאִין לְאָדָם.

וּבְשִׁרׁוּצָה וְחוּשֵׁק עַד מְאֹד, וּפּוֹתְחִין לוֹ
כְּגוֹן - אַזִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם אֶצְלוֹ
גְּדוֹל עַד מְאֹד, כִּי רוּצָה וּמְשִׁיג הַטּוֹב־הַגְּנוּז,
הֵינּוּ רְזִין דְּאוּרִיתָא, הַשִּׁיךְ לְאוֹתוֹ הַיּוֹם.

הַיּוֹם, כְּגוֹן לְהַתְפַּלֵּל וּלְלַמֵּד וּכְיוּצָא, כִּי
צָרִיךְ לְהַתְחִיל מְעַט מְעַט, וְאַחֲרֵיכֶן מִתְרַחֵב
וְהוֹלֵךְ בְּעֲבוּדָתוֹ.

וְצָרִיךְ הָאָדָם לְרְאוֹת לְהַגְדִּיל וּלְהַרְחִיב
וּלְהַאֲרִיךְ כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה שְׂבָא
אַחֲרֵיכֶן, בְּתוֹסְפוֹת קַדְשָׁהּ. וְכֵן כְּשֶׁבָא יוֹם
הַשְּׁנִי, יִהְיֶה הוֹלֵךְ וּמִתְרַחֵב בְּתוֹסְפוֹת קַדְשָׁהּ
יִתְרָה. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם - וַזֶּה בְּחִינַת
'אֲרִיכוֹת־יָמִים'.

וְ'אַבְרָהָם' שְׂזָכָה לְבְּחִינַת 'זְקוּן', בְּחִינַת
'אֲרִיכוֹת־יָמִים', עַל־יְדֵי־זֶה
זָכָה לְעִשְׂרֵי־וֹת, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כד, א):
'וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו, וְה' בֵּרַךְ אֶת
אַבְרָהָם בְּכָל'.

וַזֶּה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, ק): "מִזְקֵנִים
אֶתְבוֹנֵן" - שְׁעַל־יְדֵי בְּחִינַת 'זְקוּן' הַנֶּ"ל,
בָּא לְהַתְבוֹנְנוֹת, שֶׁהוּא בָּא עַל־יְדֵי
'עִשְׂרֵי־וֹת', שְׁנַמְשֵׁךְ לְתוֹךְ 'אֲרִיכוֹת־יָמִים',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'זְקוּן'.

וּבְחִינַת 'זְקוּן' - דְּהֵינּוּ לְהַרְחִיב וּלְהַאֲרִיךְ
יָמָיו בְּתוֹסְפוֹת קַדְשָׁהּ בְּכָל פַּעַם
כְּגוֹן - הוּא עַל־יְדֵי 'יְרָאָה' וְכוּ', בְּבְחִינַת
(מְשָׁלֵי י, כז) "יְרָאת ה' תוֹסִיף יָמִים".

טז

(ח"א פד)

"בְּמָה הָאֲרֻכַּת יָמִים, אָמַר לוֹ: וַתֵּרֶן הָיִיתִי
בְּמִמוֹנִי" (מְגִלָּה כח.). דְּאִתָּא בְּזִהְרֵי
הַקְּדוּשׁ (נְשֵׂא קַבֵּג):

"תָּא חֲזִי: לְשִׁית יָמֵי בְּרֵאשִׁית, לְכָל חַד
אֵית לָהּ פְּרָצוּפָה דְּהָהוּא דְּרַנָּא
דְּאֲנַהֲיג לָהּ, וְלֹא תִשְׁכַּח יוֹם דְּלִית בֵּיה טוֹב
וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁשָּׁאֵל הַתָּנָא: "בְּמָה הָאֲרַכְתָּ יָמִים"!? - הֵינּוּ: בְּאֵיזָה מְדָה מִן הַמְדוּת נִכְנַסְתָּ לְה'טוֹב־הַגְנוּז', וְהָאֲרַכְתָּ הַיָּמִים שְׁלֹךְ לַהֲיוֹת גְּדוֹלִים בְּנִ"ל?!

וְהַשִּׁיב לוֹ: "וְתָרַן הָיִיתִי בְּמִמוֹנֵי" - שָׂזוּ הִיא מְדַת אַבְרָהָם אֲבִינוּ', וְהִיא "תַּרְעָא דְאִיתְקָרִי 'אַתְבָּה", וְהוּא "סְטָרָא דִימִינָא". וְאִיתָא בִּתְקוּנֵיזְהָר' (קכט.) "מְסֻטָרָא דִימִינָא, מַחָא הוּרָא בְּכַסְפָּא" [מצד ימין, מח לְבָן כַּסְפָּא].

הֵינּוּ: שְׁכָל הַמְקַטְרָגִים וְכָל הַנְּחָשִׁים וְעַקְרָבִים, הֵינּוּ הַ'מַּחְשְׁבוֹת־זְרוּת' שְׁמַבְלַבְלִין מַחְשְׁבֵתָהּ, נַעֲשִׂין "חוּרָא בְּכַסְפָּא" [לְבָנִים כַּסְפָּא, שְׁנַחֲפָכִים לְאוֹתָבִים].

וְלִכְךָ נֹאמַר בְּ'אַבְרָהָם' (בְּרֵאשִׁית כד, א): "וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַיָּמִים" - הֵינּוּ: שֶׁהָיוּ כָּל הַיָּמִים שְׁלוֹ שְׁלָמִים וְגְדוֹלִים. כִּי "מְסֻטָרָא דִימִינָא, מַחָא הוּרָא בְּכַסְפָּא", וּמִן הַ'קַּטְגוּר' נַעֲשֶׂה 'סַגְגוּר', וְהָיָה יָכוֹל לִבְא בְּכָל יוֹם אֶל הַ'טוֹב־הַגְנוּז' הַשִּׁיךְ לוֹ.

יז

(ח"ב נט)

"יֵשׁ זְרִיז וְנִשְׁכָּר, זְרִיז וְנִפְסָד" (פְּסָחִים נ:).

כִּי "מַצְוָה גּוֹרֶרֶת מַצְוָה" (אָבוֹת פ"ד מ"ב), שֶׁהַ'מַּצְוָה' גּוֹרֶרֶת חֲבֵרְתָהּ. וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ אֵיזָה בְּחִינָה 'בִּינְיָה־מַצְוֹת', 'בֵּין מַצְוָה לְמַצְוָה', שֶׁהוּא מְקַשֵּׁר מַצְוָה אַחַת לְחֲבֵרְתָהּ, אֲשֶׁר עַל־יַד־יֵזָה, הַמַּצְוֹת נִגְרָרִים אַחַת אַחֵר חֲבֵרְתָהּ.

וּבְאַמְתָּ: זֹאת הַבְּחִינָה בְּעַצְמָהּ, הֵינּוּ מַה שֶׁהוּא 'בִּינְיָה־מַצְוֹת', הִיא גַם־כֵּן יִקְרָה מְאֹד.

וְעַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא צָדִיק מְנַעֲרֵיו וְהוֹלֵךְ בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר מִיָּמָיו מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית כד, א): "וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַיָּמִים" - "שִׁ'אַבְרָהָם' בָּא לְדַרְגָּא שְׁלוֹ עַל־יַדֵי הַיָּמִים" (זְהָר תִּיב־שָׁרָה קכט.), כִּי "בֵּן שְׁלֹשׁ שָׁנִים הִפִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ" (נְדָרִים לב), וְהָיָה הוֹלֵךְ תָּמִיד מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא. - וְכִי שֶׁהוּא בְּבַחֲינָה זוֹ, מִפְּסִיד עַל־יַדֵי הַזְּרִיזוֹת.

כִּי כִּשְׁהוּא זְרִיז גְּדוֹל וְרָץ בְּזִרְיֹת מַמְצוּה לְמַצְוָה - אֲזִי מִפְּסִיד עַל־יַדֵיזָה אֶת בְּחִינַת הַקְּדוּשָׁה, מַה שֶׁהוּא 'בֵּין מַצְוָה לְמַצְוָה' בְּנִ"ל.

כִּי עַל־יַדֵי הַזְּרִיזוֹת, עוֹבֵר וּמְדַלֵּג עַל הַבְּחִינָה הַזֹּאת - כִּי הַמַּצְוָה בְּעַצְמָהּ הוֹלְכַת אֲלֵיו, כִּי הִיא נִמְשַׁכַּת וְנִגְרָרֶת אֲלֵיו עַל־יַדֵי הַמַּצְוָה רֵאשׁוֹנָה שְׁגוֹרֶרֶת הַשְּׁנִיָּה. וְכַשְּׁגַם הוּא רָץ בְּזִרְיֹת אֶל הַמַּצְוָה, אֲזִי יוֹכֵל לְדַלֵּג וְלַעֲבֹר מַה שֶׁהוּא 'בִּינְיָה־מַצְוֹת', וְעַל־כֵּן הוּא "זְרִיז וְנִפְסָד".

אַבָּל כִּשְׁשׁוּחָה קָצַת - יוֹכֵל בְּתוֹךְ כָּךְ לְהַשִּׁיג, גַּם הַבְּחִינָה שִׁ'בֵּין הַמַּצְוֹת'.

וְכַל־זֶה לְמִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי־הַשֵּׁם כַּסְדָּר מְנַעֲרֵיו. אַבָּל מִי שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה - הוּא צָרִיךְ דּוֹקָא לַהֲיוֹת זְרִיז גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, לְמַהֵר וְלָרוּץ מְאֹד לְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ, וְאִסוּר לוֹ לְשָׁהוּת בְּכָל לַעֲמֹד וּלְהַתְיַשֵּׁב.

כִּי 'בְּעַל־תְּשׁוּבָה' אֵינּוּ הוֹלֵךְ מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא בְּכָל, וְאֵין 'בֵּינוּ' וְ'בִינְיָה־קְדוּשָׁה' שׁוֹם בְּחִינָה הַנִּ"ל - כִּי הוּא צָרִיךְ לְהַתְחִיל מִחֲדָשׁ, וְהוּא צָרִיךְ לָרוּץ וּלְדַלֵּג אֶל הַקְּדוּשָׁה וְכו'.

יח.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקוני-הברית' שהוא 'קשת' - יכול להוציא ה'חצים', שהיא ה'תפלה', שהיא "ח"י ברכאן דצלותא - שהם תלת ווי"ן" (תקוני-זהר מא. מח.), בְּחִינַת 'חצים' וכו'.

ואז התחלת צמיחת קרן משיח, בבחינת (תהלים קלב, יז): **"אצמיח קרן לדוד"**, בבחינת (חבקיג ג, ד): **"קרנים מידו לו"**.

"ידו" - זה בחינת 'תפלה', ו'תפלות' הם 'שלישה', כי 'כלליות משיח', ב'אבות' - הינו 'משיח', שהוא ה'דבור', שבו מתפלל, בחינת **"משיח אלמים"** (תפלת נשמת), הוא **מ'אש מים רוח'**.

ואז נעשה 'בן-חורין' - הינו: **שפא ל'קדשת שבת' שאסור במלאכה**.

כי "שבת, זו שי"ן ב"ת. שי"ן 'תלת גונין' (ב"ת דא 'בת עין") (תקוני-זהר קכו:), **'אש רוח מים'**.

"בת" - היא ה'תפלה' שהן ה'ברכות', בחינת (בבא-בבא טז:): **"בת היא לו ובבל שמה"** - בחינת 'ברכות', בחינת (בראשית כד, א): **"וזה ברה את אברהם בכל"**.

יט.

(ספר-המדות, בנים ח"ב טז; ממון ח"ב כא; נסיון ח"ב ג)

מי שהוא שולט ביצרו - א) בְּנֵי אִינָם יוצאים לתרבות-רעה. ב) ועל-ידי-זה ממונו נתברך. ג) ועל-ידי-זה לא יבוא לידי נסיון.

והרב מטשעהרין ז"ל, ציין לבראשית-רבה נט, ז: **"וזה ברה את אברהם בכל"** - רבי לוי אמר: 'תלת. א) "בכל" - שהשליטו ביצרו. ב) "בכל" - שעשה ישמעאל תשובה בחייו. ג) "בכל" - שלא חסר קלרין [אוצרות] שלו כלום. רבי לוי בשם רבי חמא אמר: "בכל" - שלא חזר ונסה אותו].

"ויאמר אברהם אל עבדו וגו', שים נא ידך תחת ירכי" (בראשית כד, ב)

כ.

(ח"א לא, ה)

יש שני בחינות ברית: א) בחינות 'אברהם'. ב) בחינות 'אליעזר'.

א) 'אברהם' הוא 'ברית-עלאה' וכו'. ב) 'אליעזר' הוא 'ברית-תתאה' - בבחינות (שמות כג, כא): **"כי שמי בקרבו", **"שמו בשם רבו"** (סנהדרין לח:), שהוא 'הנוף' 'מט"ט' (זהר בראשית כז, בלק קפט: תקוני-זהר קיט: זהר-תקדש רות). בחינות (בראשית יד, יד): **"וירק את הניכיו"**, בחינות (משלי כב, ו): **"הנהג לנער"**, בחינות (קהלת י, טז): **"אי לך ארץ שפמלכך נער"**.**

והוא 'תחת ברית עלאה', בבחינות (בראשית כד, ב): "שים נא ידך 'תחת' ירכי" וכו'.

ובכל-מקום שמוזכר 'צדיק', גם 'ברית תתאה' נכלל בו, כי ה'תחתון' נכלל ב'עליון', בבחינת: **"ידך 'תחת' ירכי".**

"וְלִמְחַת אִשָּׁה לְבָנִי לְיִצְחָק" (בראשית כד, ד)
 - עֲנִינִי שְׂדוּכִים וְזוּגִים -

אָמָה, שְׂאִשְׁתּוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם" (זהר לך-לך צב.
 משפטים ק.).

נא.

(ח"א ט, ב)

וְדַע: "שֵׁשׁ שָׁנִים-עֶשֶׂר שְׁבֻטִים, בְּנֶגֶד שָׁנִים-עֶשֶׂר מִזְלוֹת" (שמות-רבה טו, ו; תקוני-זהר לו, נט.), ו"כָּל שְׁבֻט וְשְׁבֻט, יֵשׁ לּוֹ גִּסְחָא מִיְהוּדָת וְשַׁעַר מִיְהוּדָ לְכַנְס דְּרֻדְ שָׁם תְּפֻלְתּוֹ" (שערי-הכּוֹנֵנוֹת, דְּרוּשֵׁי עֲלִינוּ-לְשַׁבַּח א). וְכָל שְׁבֻט מֵעוֹרֵר בְּתִפְלֻתּוֹ, כַּח מְזוּלוֹ שְׁבֻטֵי-שָׁנִים-עֶשֶׂר מִזְלוֹת, וְהַמְזוּל מֵאִיר לְמִטָּה וּמִגְדֹל הַצִּמְחָה וְשָׂאֵר דְּבָרָיו הַצְּרִיכִים אֵלָיו.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סוּטָה ב): "קִשָּׁה זְוִיגוּ בְּקָרִיעַת יַם-סוּף". כִּי "הַיַּם-סוּף נִקְרַע לְשָׁנִים-עֶשֶׂר קָרָעִים, בְּנֶגֶד שָׁנִים-עֶשֶׂר שְׁבֻטִים" (פְּרָקִי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מֵב; תְּקוּנֵי-זֶהַר נח: - ו"בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּתִפְלֻתָם, גּוֹרְמִים זְוִיגָא דְקַדְשָׁא-בְרִידָה-הוּא וְשְׂכִינְתָהּ" (זהר; פְּרִיעֶץ-חַיִּים קְרִיאַת-שְׁמַע פ"ד; שְׁעַר-הַכּוֹנֵנוֹת שְׁבַת, הַקְדָּמָה; וְעוֹד) - וְלִפִּי הַזְוִיג שְׁגוֹרִם בְּתִפְלֻתּוֹ, בֶּן זֹכֶה לְזְוִיגוֹ. ו"הַתְּפִלָּה הֵם שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה גִּסְחָאוֹת" - לְפִיכֹד הַזְוִיג בְּקָרִיעַת יַם-סוּף, שֶׁהֵם שָׁנִים-עֶשֶׂר.

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, חֲתוּן א (עֲלִפִי תוֹרָה ה"ל): עֲלִיָּדִי 'תְּפִלָּה בְּכַח, זֹכֶה לְזְוִיגוֹ].

נב.

(ח"א נא, ו)

וְזֶה שֶׁבִקֵּשׁ אַהֲרֹן (שָׁם שָׁם, יב): "אֵל נָא תְהִי כִפְתּוֹת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִרְחֹם אָמֹן וַיֹּאכַל חֲצִי בְשָׂרוֹ". כִּי עֲלִיָּדִי "סִגְרֵי דְנִהוּרָא עֲלָאָה" (זהר תְּזַרִיעַ מ:ט), הִיא בְּבַחֲיִנַת מֵת, כִּי "מִצְרַע חָשׁוּב כִּפְתּוֹת" (נְדָרִים סד:).

"אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִרְחֹם אָמֹן" - זֶה בְּחִינַת 'יְבוּם' - שְׁעֲלִיָּדִי הַיְבוּם, "אֶתְתָּהּ

"וַיֹּאכַל חֲצִי בְשָׂרוֹ" - הִינּוּ שָׂאִין לּוֹ בְּתֵ-זוּג, כִּי הַבַּעַל וְאִשְׁתּוֹ הֵם תְּרֵי פְלִגָּא גּוֹפָא, וְעַכְשָׁו שְׂאִשְׁתּוֹ הִיא אָמֹן, נִמְצָא: שְׂנֵאֲכַל 'חֲצִי בְשָׂרוֹ' וְאִין לּוֹ בְּתֵ-זוּג.

פְּרוּשׁ (מוֹהַרֲנֵ"ת ז"ל בְּתוֹךְ לְקוּטֵי-מוֹהַרֲנֵ"ן): כִּי מִי שְׁמַת בְּלֹא בָנִים, אִשְׁתּוֹ צְרִיכָה לְהַתִּיבָם, וְנִתְגַלְגַּל הַמַּת בְּהֶבֶן הַנוֹלָד מֵאִשְׁתּוֹ שְׁנַתִּיבָמָה לְאַחִיו, כְּמִבְאָר בְּסָבָא (זהר מְשַׁפְּטִים ק:): "אֶתְתָּהּ אָמָה". וְהוּא צַעַר וְעֵנֶשׂ גְּדוֹל לְהַמַּת שְׂאִשְׁתּוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם, כִּי עַכְשָׁו מְכָרַח לְהִיּוֹת נוֹלָד מֵאִשְׁתּוֹ, וְאִשְׁתּוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם.

וּמַחְמַת-זֶה: בֶּן הַיְבוּמָה הַזֶּה שְׁנוֹלָד מֵהַיְבוּם, אִי-אֶפְשָׁר לּוֹ לְמַצָּא זְוִיגוֹ כִּי אִם בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים, כְּמוֹבָא (זהר לך-לך צב), שְׁעֲלִיו נֹאֲמַר (מוֹעֵד-קָטָן יח:): "פֶּן יִקְדָּמְנוּ אַחֵר בְּרַחֲמִים", עֵינֵי-שָׁם.

כִּי זֶה 'בֶּן הַיְבוּמָה' שְׁבָאֵמַת הוּא בְּעֵלָה שָׁל הַיְבוּמָה, וְאִשְׁתּוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם - אִין לּוֹ בְּתֵ-זוּג, מֵאַחֵר שְׁבַת-זְוִיגוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם.

וְזֶהוּ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל: שֶׁבִקֵּשׁ אַהֲרֹן עַל מְרִים שְׁפָגְמָה בְּשִׁכְלֵ-הַפָּנִים, שְׁזָהוּ הַפָּגָם שָׁל הַמַּת בְּלֹא בָנִים כִּי"ל, שְׁלֹא תִהְיֶה נַעֲשִׂית חֲסוּדִשְׁלוֹם בְּעֵנֶשׂ הַיְבוּם.

וְזֶהוּ: "אֵל נָא תְהִי כִפְתּוֹת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִרְחֹם אָמֹן" - שְׁלֹא תִהְיֶה כִפְתּוֹת בְּלֹא בָנִים, אֲשֶׁר מְכָרַח לְצִאת שְׁנִית בְּגִלְגוּל מִרְחֹם אָמֹן, הִינּוּ שְׂאִשְׁתּוֹ נַעֲשִׂית לּוֹ אִם, אֲשֶׁר מַחְמַת זֶה "וַיֹּאכַל חֲצִי בְשָׂרוֹ" - הִינּוּ: 'חֲצִי גּוֹפּוֹ' נֹאֲכַל, שָׂאִין לּוֹ בְּתֵ-זוּג, שֶׁהִיא 'חֲצִי בְשָׂרוֹ' פְּלִגָּ גּוֹפּוֹ.

[חיי-מוהר"ן טז: מה שכתב שם (בלקוטר-מוהר"ן ח"א כא) בענין מרים שפגמה בכבוד משה, ואהרן בקש (במדבר יב, יב): "אל נא וכו' בצאתו מרחם אמו" - שזה בחינת עגש היבום, עגש-שם, יש בזה נפלאות גדולות, כי רמז בזה על בתו 'מרים' ז"ל, שהיתה פלתו של הרב ר' ליבוש מוואלטשיסק זצ"ל, שנסע לארץ-ישראל עם כל בניו, ועל-ידי-זה נסעה גם בתו לארץ-ישראל, וכמה שנים אחר פטירת רבנו ז"ל נתיבמה שם].

הוא בהעלם" (זהר וילך רפג:) - כי אין יודעין מהתאחדות שלהם עד השדוף, ואזי נתגלה ההתקשרות שלהם, שהיה עד עתה בהעלם.

אך זה ההתגלות של ההתקשרות שנתגלה בעת התנאים - הוא בבחינת (יחזקאל א, יד): "והחיות רצוא ושוב" - כי בשעת השדוף נתגלה ההתקשרות, ותכף ומיד נתעלם, כי אחר-כך נתפדין ונתרחקין, כי עדין היא אסורה עליו עד החפה.

ובשביל-זה שזבירין כלי-הרס' בשעת 'התקשרות השדוף' - זה מרמז על סוד: (שם): "והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק", פרוש: "כאור היוצא מן החרסין" (תגינה יג:). דהיינו: הניצוץ שיוצא בשעה שזבירין כלי-הרס, שהוא רק לפי שעה.

נה.

(ח"ב ב, ד)

נמצא להלן בפסוק (בראשית כד, ו): "אשר הנחני בדרך אמת" (בראשית כד, מח).

נו.

(ח"ב כט)

כשארע שאלה בבית האדם על-ידי תערובת אסור בהתר, ואין בהתר פדי לבטל את האסור - בזה מראין לז: "שפגם באיזהו יחוד של מעלה!" - כי כל היחודים והזיוגים, הם בחינת 'בטול אסור'.

וזה בחינת (ברכת ארוסין): "ואסר לנו את הארוסות, והתיר לנו את הנשואות" - נמצא: שמיאסור נעשה 'התר'. כי בתחלה היא 'ארוסה', ואז היא 'אסורה', ואחר-כך נעשית 'התר' בנשואין'.

נג.

(ח"א ס, ח)

יש 'בטחון דסטרא-אחרא', בחינת: "מבטח בוגד" (משלי כה, יט). ועל-ידי 'התקשרות הזיוגים דקדשה', שהוא בשביל 'הולדה', שהוא בחינת 'בטחון דקדשה', בחינת 'פליזת' שהם 'פלי הולדה' וכו' - על-ידי-זה נשבר ה'בטחון דסטרא-אחרא' ב'הרס הנשבר'.

ועל-זה מרמז: מה שזבירין כלי-הרס בשעת התקשרות השדוכים, בבחינת (ישעיה ל, יב-יד): "ותבטחו בעשק ונלוז וכו', ושברה כשבר גבל יוצרים וכו', ולא ימצא במכתתו הרש וכו'" (על-פי 'קצור לקוטר-מוהר"ן אות יב; 'לקוטר-עצות' בטחון ד - עין שם בפנים באריכות ענין ה'בטחון דסטרא-אחרא').

וגם מרמזין להם: שאם לא יתנהגו בקדשה, ויבגדו חסו-שלום בבחינת ה'בטחון', בבחינת ה'הולדה' - אזי יהיו בבחינת 'שבירת כלי-הרס', שזה נעשה על-ידי "מבטח בוגד".

נד.

(ח"א רסה)

טעם על 'שבירת כלי-הרס' בשעת 'התקשרות השדוף' - כי "אלו נשמות של הזיוג, הם למעלה אחד, אך למטה ההתקשרות וההתאחדות שלהם

וְעַל-כֵּן גַּם בַּזְנוּג הַתְּחַתּוֹן שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, נֶאֱמָר (תהלים סח, ז): **"אֱלֹקִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָה"**, "הֵינּוּ זְנוּגִים" (סוטה ב. סנהדרין כב.). אַזִּי (תהלים שם): **"מוֹצִיא אֲסִירִים בַּבּוֹשְׁרוֹת"** - הֵינּוּ: שְׁנַעֲשֶׂה הָאֲסוּר, 'כָּשֶׁר וְהַתֵּר' - בַּחֲנִינֵת 'בְּטוֹל הָאֲסוּר, כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֵין נִתְבַטַּל הָאֲסוּר, וְהַשְׂאֵלָה אֲסוּרָה, הִיא סִימָן שֶׁפָּגַם בְּיַחּוּד שֶׁל מַעֲלָה' - כִּי ה'יַחּוּד' הוּא בַּחֲנִינֵת 'בְּטוֹל הָאֲסוּר' כַּנ"ל.

נז.

(ח"ב לד)

אֵצֶל סַתֵּם בְּנֵי-אָדָם, אֵין הַשְׂמִחָה שֶׁל כָּל הַטּוֹבוֹת בְּיַחַד - כִּי יֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים בְּעֵינֵי הַשְׂמִחָה.

לְמַשָּׁל: כְּשֶׁבָּאֵין עַל חֲתָנָה (א) יֵשׁ מִי שֶׁשָּׂמַח מִן הָאֲכִילָה שְׂאוּכַל, דְּגִים וּבָשָׂר וּכְיוֹצֵא. (ב) וְיֵשׁ אֶחָד שֶׁשָּׂמַח מִן ה'כְּלִי-זֶמֶר'. (ג) וְיֵשׁ שֶׁשָּׂמַח מִדְּבָרִים אַחֲרִים כְּיוֹצֵא בָהֶם. (ד) וְיֵשׁ שֶׁשָּׂמַח מִן הַחֲתָנָה עֲצָמָה, כַּגּוֹן ה'מְחַתְּנִים', שְׂאִינֶן מְשִׁיחִים עַל אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, רַק שְׂמִחִים מִן הַחֲתָנָה עֲצָמָה. (ה) וּכְיוֹצֵא שְׂאָר חֲלוּקִים.

אָבֵל אֵין אָדָם שִׁיחָה שְׂמַח מִכָּל הַשְּׂמִחוֹת בְּיַחַד. וְאֶפְלוּ מִי שֶׁשָּׂמַח מִכָּל הַדְּבָרִים הַנ"ל, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵין הַשְׂמִחָה מִכָּל הַדְּבָרִים בְּיַחַד, רַק מִכָּל-אֶחָד בַּפְּנֵי-עֲצָמוֹ בְּזֶה אַחַר זֶה.

(ו) גַּם יֵשׁ אֶחָד, שְׂאִין לוֹ שׁוּם שְׂמִחָה כָּלֵל, לֹא מִן הָאֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְלֹא מִשְׂאָר דְּבָרִים. וְאֶדְרָבָא: יֵשׁ לוֹ קִנְיָה וְצִעֲרָה, שֶׁמִּקְנָא עַל הַשְּׂדוּדָה, עַל שֶׁזֶה נִשְׁתַּדָּד בְּזֶה.

אָבֵל שְׂלֵמוֹת וְגִדְלוֹת הַשְׂמִחָה הוּא: "מִי שֶׁזָּכָה לְשְׂמַח מִכָּל הַטּוֹבוֹת בְּיַחַד!"

וְזֶה אִי-אֶפְשָׁר: כִּי-אִם כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל לְמַעֲלָה עַל כָּל הַטּוֹבָה, דְּהֵינּוּ: עַל ה'שְׂרֵשׁ' שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַטּוֹבוֹת - וְשָׁם בְּהַשְׂרֵשׁ הַכָּל אֶחָד, וְאִזִּי שְׂמִחָתוֹ מִכָּל הַטּוֹבוֹת בְּיַחַד, וְאִזִּי הַשְׂמִחָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וּמְאִירָה בְּאוֹר גְּדוֹל מְאֹד.

כִּי עַל-יְדֵי הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁנִּכְלָל שְׂמִחָה בַּחֲבֵרְתָּהּ - נִגְדָּל בְּיוֹתֵר 'אוֹר הַשְּׂמִחוֹת'. וְכֵן כָּל מָה שֶׁנִּכְלָלִין יוֹתֵר רַבּוּי הַשְּׂמִחוֹת זֶה בְּזֶה - נִגְדָּל וְנִתְוֹסֵף 'אוֹר הַשְּׂמִחָה' בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַל-יְדֵי הַתְּנוּצְצוֹת שֶׁמִּתְנוּצֵץ מִשְׂמִחָה לְחֲבֵרְתָּהּ. וְכָל מָה שֶׁיֵּשׁ יוֹתֵר 'שְׂמִחוֹת' שֶׁנִּכְלָלִין בְּיַחַד, נִתְוֹסֵף בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר אוֹר הַהַתְּנוּצְצוֹת.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנִּכְלָל הַשְּׂמִחָה שֶׁל כָּל הַטּוֹבוֹת בְּיַחַד - אַזִּי אוֹר הַשְּׂמִחָה גְּדוֹל מְאֹד, עַל-יְדֵי רַבּוּי הַהַתְּנוּצְצוֹת מְזֶה לְזֶה וּמְזֶה לְזֶה כַּנ"ל.

נח.

(ח"ב פז)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בַּפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כד, ח): "וְאִם לֹא תֵאבֹה הָאִשָּׁה לְלַכֵּת אַחֲרָיִךְ".

נט.

(ח"ב פט)

ה'דַּעַת' מְשֻׁדָּד כָּל הַשְּׂדוּכִים! - כִּי כָּל ה'שְׂדוּכִים' הֵם 'שְׁנֵי הַפְּכִים', וְה'דַּעַת' הוּא הַמִּתְנוּד בֵּין 'שְׁנֵי הַפְּכִים'.

עַל-כֵּן כָּל ה'שְׂדוּכִים' שֶׁבְּעוֹלָם - כָּלֵם נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי ה'בְּרִדַּעַת' שֶׁיֵּשׁ בְּעוֹלָם.

וְעַל-כֵּן לַפְּעָמִים קָשָׁה לְמַצֵּא זְנוּגוֹ - כִּי לַפְּעָמִים שְׁנֵי הַמְּשֻׁדָּכִים רְחוּקִים

מאד, והם שני הפכים ביותר זה מזה, על-כן קשה למצא זוגו.

והתקון לזה: שצריך שיבא להברידעת לשמע תורה מפיו, ועל-ידי-זה יכול למצא השדוך שלו.

כי כל-זמן שהדעת בכח - אזי לפעמים אי-אפשר לחבר המשדכים, בשהם בהפך גדול זה מזה, כי לפעמים הם בהפך גדול מאד זה מזה, ואז אי-אפשר לה'דעת לחבר אותם כל זמן שהדעת בכח.

על-כן צריך לשמע תורה מפיו, שאז יוצא ה'דעת, בבחינת (משלי ב, ו): "מפיו דעת ותבונה". ואזי בשיוצא הדעת מבח א' הפעל, אזי יכול לשדכם, אף אם הם בהפך גדול זה מזה.

וזוה אותיות 'שידוך' - ראשי-תבות (מלאכי ב, ז): "כי שפתי כ'הן י'שמרו דעת ו'תורה". וזהו: "יבקשו מפיהו" - כי צריך לבקש התורה מ'פיו' דוקא, כדי להוציא ה'דעת' מבח א' הפעל כנ"ל.

ועל-כן צריך לשמע 'תורה דוקא' מפיו, אף שגם בדבורים פשוטים של ה'ברידעת', יש בהם גם-כן 'דעת', אף-על-פי-כן צריך לשמע 'תורה דוקא'.

כי ה'תורה' נקראת 'כלה', כמו שאמרו חז"ל (ברכות נז, פסחים מט:): "אל תקרי מורשה, אלא מארסה". ויש בה גם-כן שני הפכים, כי יש בה 'שני מיני אותיות'.

וכשהצדיק אומר 'תורה', הוא בחינת 'משדך שדוכין' - כי "דברי-תורה עניים במקום זה ועשירים במקום אחר" (ירושלמי ראש-השנה פ"ג ה"ה), וצריך לחבר דברי-תורה במקום למקום, כי מחברים יחד

דברי-תורה ממקומות מפזרים שרחוקים זה מזה. ועל-ידי-זה נעשה החדוש שמוחדשים.

נמצא: כשהצדיק ה'ברידעת' אומר תורה - הוא 'משדך שדוכים'. על-כן צריכין לשמע מפיו 'תורה דוקא' - ועל-ידי-זה יכולין למצא זוגו.

ל

(ח"ב צ)

טעם על 'שבירת כלי-חרס' בשעת השדוך! - שהוא בחינת (רש"י ירמיה יט, ב): "שער החרסית היה בירושלים, שהיו משליכין שם שברי חרסים". וזה השער הוא כנגד פתחה של גיהנם, כמו שכתוב (ירמיה שם): "ויצאת אל גי בן הנם אשר פתח שער החרסית", ו"גי בן הנם" זהו בחינת ה'גיהנם" (סופה לב: ערובין יט).

וזוהו ששוכרין כלי חרס בשעת השדוך! - כי מרמזים לו בזה שני ענינים:

אם היא 'אשה רעה' - תזהר לבל תבגד בה, רק תקבל באהבה, כי על-ידי-זה "אינך רואה פני גיהנם!" (ערובין מא:).

אם היא 'אשה טובה' - דע וזכר: שיש גיהנם, ולא תהיה נמשך אחר תאותה, ותקדש עצמך כראוי!

וכל-זה מרמזין לו על-ידי 'שבירת כלי-חרס', שהוא בחינת 'שער החרסית', שהוא בחינת 'פתחה של גיהנם'.

לא

(ספורי-מעשיות, מעשה ב מ'מלך ומיסר')

מעשה בקיסר אחד, שלא היה לו בנים. גם מלך אחד לא היה לו בנים.

וְנָסַע הַקִּיסָר עַל הָאָרֶץ, לְשׁוֹטֵט לְבַקֵּשׁ: "אוֹלֵי יִמְצָא אֵיזָה עֲצָה וְתִרְוַפָּה לְהוֹלִיד בְּנִים!" - גַּם הַמֶּלֶךְ נָסַע כְּמוֹ כֵּן. וְנִזְדַּמְנוּ שְׁנֵיהֶם לְפָנָדֵק אֶחָד, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים זֶה מִזֶּה.

וְהַכִּיר הַקִּיסָר בְּהַמֶּלֶךְ: שֵׁישׁ לוֹ נִמוּס (שֶׁל מַלְכוּת)! - וְשָׂאֵל אוֹתוֹ, וְהוֹדָה לוֹ שֶׁהוּא מֶלֶךְ. גַּם הַמֶּלֶךְ הַכִּיר בְּקִיסָר גַּם-כֵּן, וְהוֹדָה לוֹ גַּם-כֵּן. וְהוֹדִיעוּ זֶה לְזֶה: "שְׁנוּסֵעִים בְּשִׁבִיל בְּנִים!"

וְנִתְקַשְּׂרוּ שְׁנֵיהֶם: "בְּאֵם שְׁיִבֹאוּ לְבֵיתָם, וְיִוֹלִידוּ נְשׁוֹתֵיהֶם זָכָר וְנִקְבָּה, בְּאִפֶּן שְׁיִהְיוּ יְכוּלִים לְהִתְחַתֵּן - אָזִי יִתְחַתְּנוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם!" - וְנָסַע הַקִּיסָר לְבֵיתוֹ וְהוֹלִיד בֵּיתוֹ, וְהַמֶּלֶךְ נָסַע לְבֵיתוֹ וְהוֹלִיד בֵּן, וְהִתְקַשְּׂרוּת הַנַּ"ל נִשְׁפַּח מֵהֶם.

וְשָׁלַח הַקִּיסָר אֶת בֵּיתוֹ לְלָמַד, גַּם הַמֶּלֶךְ שָׁלַח אֶת בְּנֵי לְלָמַד וְנִזְדַּמְנוּ שְׁנֵיהֶם אֶצֶל מְלָמֵד אֶחָד, וְהָיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה מְאֹד, וְנִתְקַשְּׂרוּ בֵּינֵיהֶם: "שְׁיִשְׂאוּ זֶה לְזֶה" - וְנָטַל הַבֶּן מֶלֶךְ 'טַבַּעַת', וְנָתַן עַל-יָדָהּ, וְנִתְחַתְּנוּ יַחַד.

אַחֲר־כֵּן שָׁלַח הַקִּיסָר אַחֲרֵי בֵּיתוֹ וְהִבִּיֵּאָה לְבֵיתוֹ. גַּם הַמֶּלֶךְ שָׁלַח אַחֲרֵי בְנֵי וְהִבִּיאוּ לְבֵיתוֹ. וְהָיוּ מְדַבְּרִים שְׂדוּכִים לְבֵית-הַקִּיסָר, וְלֹא רָצְתָה שׁוּם שְׂדוּדָה, מִחֲמַת הַתְּקַשְּׂרוּת הַנַּ"ל.

וְהַבֶּן-מֶלֶךְ הָיָה מְגַעֲגַע מְאֹד אַחֲרֵיהָ. גַּם הַבֵּת-קִיסָר הִיָּתָה עֲצָבָה תָּמִיד. וְהָיָה הַקִּיסָר מוֹלִיכָה לַחֲצוֹת שָׁלוֹ וּפְלָטִין [אַרְמוֹנִית] שָׁלוֹ, וְהִרְאָה אוֹתָהּ גְּדֻלָּתָהּ, וְהִיא הִיָּתָה עֲצָבָה. וְהַבֶּן-מֶלֶךְ הָיָה מְגַעֲגַע מְאֹד אַחֲרֵיהָ, עַד שֶׁנִּחְלָה, וְכָל מָה שֶׁשָּׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: "עַל מָה אַתָּה חוֹלָה!" - לֹא רָצָה לְהַגִּיד.

וְאָמְרוּ לְהַמְשִׁימֵשׁ אוֹתוֹ: "אוֹלֵי תוּכַל אֶתָּה לְחַקֵּר אֶצְלוֹ"?! - וְאָמַר לָהֶם: "שֶׁהוּא יוֹדֵעַ - כִּי הוּא הָיָה עִמּוֹ אִזְ בְּמִקּוֹם שֶׁלָּמַד שָׁם!" - וְהַגִּיד לָהֶם הַדָּבָר.

וְאָזִי נִזְכַּר הַמֶּלֶךְ: "שֶׁכָּבַד נִתְחַתְּן הוּא עִם הַקִּיסָר מִקֶּדֶם!" - וְהִלֵּךְ וְכָתַב לְהַקִּיסָר: "שְׁיִכִּין עֲצָמוֹ עַל הַחֲתָנָה, כִּי כָּבַד נִתְקַשְּׂרוּ מִקֶּדֶם, בְּנַ"ל!" - וְלֹא רָצָה הַקִּיסָר, אֲךָ לֹא הָיָה יְכוּל לְהַעֲזֹ וּלְסָרְבַּ. וְהַשִּׁיב לוֹ: "שְׁיִשְׁלַח הַמֶּלֶךְ בְּנֵי אֱלֹו, וְיִרְאֶה: אִם יוּכַל לְנַהֵג מְדִינוֹת, אָזִי יִשִּׂיא בֵּיתוֹ אֱלֹו!"

וְשָׁלַח בְּנֵי אֱלֹו (הַיְנוּ: שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלַח בְּנֵי לְהַקִּיסָר, כְּאֲשֶׁר צִוָּה הַקִּיסָר, בְּנַ"ל). וְהוֹשִׁיבוּ הַקִּיסָר בְּתוֹךְ חֲדָר, וּמָסַר לוֹ נִירוֹת שֶׁל עֶסְקִי הַמְּדִינָה, לְרִאוֹת: אִם יוּכַל לְנַהֵג אֶת הַמְּדִינָה.

וְהַבֶּן-מֶלֶךְ הָיָה מִתְגַּעֲגַע מְאֹד לְרִאוֹת אוֹתָהּ, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְרִאוֹתָהּ. פַּעַם-אֶחָד הִלֵּךְ אֶצֶל כְּתָל שֶׁל אֶסְפִּקְלָרִיא [מְרִאָה], וְרָאָה אוֹתָהּ, וְנִפְלַח חֲלָשׁוֹת, וּבִאֲתָהּ הִיא אֱלֹו וְנִעְרַתָּהּ, וְסִפְרָה לוֹ: "שְׂאִינָה רֹצָה שׁוּם שְׂדוּדָה, מִחֲמַת הַתְּקַשְּׂרוּת עִמּוֹ!"

וְאָמַר לָהּ: "מָה נַעֲשֶׂה, וְאֲבִיךָ אֵינִי רֹצֵה"?! - וְאָמְרָה: "אֶף-עַל-פִּי-כֵן!" - אַחֲר־כֵּן הִתְיַעֲצוּ: שְׁיִנְיָחוּ לְפָרֵשׁ עֲצָמָם עַל הַיָּם. וְשָׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה וּפְרָשׁוּ בַיָּם.

וְהִלְכוּ עַל הַיָּם, אַחֲר־כֵּן רָצוּ לְקָרֵב עֲצָמָם אֶל הַסְּפָר [חוּף הַיָּם], וּבָאוּ לְסִפְרָה וְהָיָה שָׁם יַעַר, וְהִלְכוּ לָשֵׁם. וְלִקְחָהּ הַבֵּת-קִיסָר ה'טַבַּעַת' וְנִתְנָה לוֹ, וְהִיא שִׁכְבָּה שָׁם. אַחֲר־כֵּן רָאָה הַבֶּן-מֶלֶךְ: שֶׁבְּסִמּוּד תַּעֲמֹד, וְהִנִּיחַ ה'טַבַּעַת' אֶצְלָהּ. אַחֲר־כֵּן עָמְדוּ וְהִלְכוּ אֶל הַסְּפִינָה.

יפיה ותפארתה מפלג מאד מאד, שלא נראה
כזאת בעולם כלל.

והיו העולם באים ונכנסים לראותה, והיו
משתוממים מאד על גדל יפיה
המפלג מאד מאד, והיו נותנים לה מתנות
מתנות מחמת חבה. והיו נותנים מתנות עד
שנתעשר העני.

והבער גער הנ"ל נפל בדעתו: "שישתדך
עם העני הנ"ל, מגדל יפיה,
שהיה חדוש בזה!" - ויאמר בלבו: "אפשר
על זה מראה החלום: שנושאים שלו להעני,
ומהעני נושאים אצלו!" - דהינו: "שישתדכו
יחד, ויתערבו יחד על ידי השדוך!"

פעם אחת: באתה אשת העני אצלו, ואמר
לה דעתו: "שרצונו להשתדך עמה,
ואפשר בזה יתקיים החלום כנ"ל!"

השיבה לו: "גם אני חשבתי זאת בדעתי,
אך לא היה לי העזה לדבר מזה,
שאני אשתדך עמכם! - אך אם אתם רוצים,
בודאי אני מוכן, ולא אמנע מכם, כי כבר
נשבעתי: שכל טובי והצלחתי לא ימנע
מכם!"

והבן והבת הנ"ל, למדו שניהם בחדר אחד
לשונות וכיוצא בדרבם. והבת הנ"ל,
היו הולכים ובאים לראותה מגדל החדוש
כנ"ל, ונתנו מתנות עד שנתעשר העני. והיו
באים שרים לראותה, והוטבה בעיניהם מאד.
והיה יפיה חדוש גדול ביניהם, כי לא היה יפי
של אנושי כלל.

ומגדל הפלגת יפיה, בא על דעת השרים:
"להשתדך עם העני הזה!" - ושר
שהיה לו בן, חשק להתחתן עמה. אך אין
נאה להם להתחתן עם כזה. על-כן הכרחו

בתוך-כך נזכרה: ששכחו ה'טבעת' שם,
ושלחה אותו אחרי ה'טבעת'.
והלך לשם, ולא היה יכול למצא המקום.
והלך למקום אחר, ולא היה יכול למצא
ה'טבעת'. והיה הולך לבקשו ממקום
למקום, עד שנתעה, ולא היה יכול לחזור.
והיא הלכה לבקשו, ונתעית גם-כן.

והיה הוא הולך ותועה, הולך ותועה.
אחר-כך ראה דרך, והלך לשוב; ולא
היה לו מה לעשות, ונעשה משרת.

גם היא היתה הולכת ותועה, וישבה
עצמה, שתשב אצל הים, והלכה אל
שפת הים, והיה שם אילנות של פרות,
וישבה שם, וביום היתה הולכת אצל הים,
אולי תמצא עוברים ושבים, והיתה
מתפרנסת מהפרות, ובלילה היתה עולה על
אילן פדי שתהיה נשמרת מן החיות וכו'.
וכו'.

ובסוף המעשה: "ואתה 'בן-מלך', גלכה
ונסעה! - ושבנו לביתם."

לב.

(ספורי-מעשיות, מעשה י מ'בער גער ועני')

והבער גער, בשכר שעשה דבר כזה, וגם
עמד בנסיון עמה, נפקד
ונולד לו באותה שנה בן זכר.

והיא גם היא אשת העני הנ"ל, בשכר
שעמדה בנסיון כזה עם היעדניראל
וגם עמו - זכתה גם-כן וילדה נקבה.

והיתה יפת-תאר מאד מאד, שלא היה יפי
של מין אדם כלל, כי בין בני-אדם
לא נמצא יפי כזה.

והיו העולם אומרים: "הלואי שתתגדל!"
(כי חדוש נפלא כזה קשה שיתגדל) - כי היה

לראות להשתדל, לגדל את האיש הזה. והשתדלו: שיעבד אצל הקיסר וכו'.

ונעשה מתחלה פראפירטשיק'. ואחר-כך למעלה למעלה, כי השתדלו להגביהו במהרה. עד שהלך מהר ממעלה למעלה, עד שנעשה 'יעדניאל'. והיו חפצים השרים להשתדף עמו.

אך היו רבים קופצים על-זה, כי כמה שרים באו על-זה, ועסקו בזה להגביהו, וגם כי לא היה אפשר לו להתחתן - מחמת ה'בערנער', שכבר היו מדברים להשתדף עמו וכו' וכו'.

ונתקבצו כל השרים, והספימו פלם שהוא יהיה קיסר, ונעשה קיסר (היגו העני הנ"ל נעשה קיסר).

והיה לוחם מלחמות, והיה מצליח מאד וכו'. עד ששאר המדינות נתיעצו למסר תחת ידו ברצון טוב, כי ראו הצלחתו הגדולה: "שכל היפי של העולם, וכל המזל של העולם, אצלו!"

על-כן נתקבצו כל המלכים, והספימו: "שהוא יהיה קיסר על כל העולם!" - ונתנו לו כתב באותיות של זהב.

והקיסר הזה, מאן עתה להשתדף עם הבערנער - כי אין נאה לקיסר להשתדף עם בערנער. ואשתו הקיסרית, היא לא זזה מן הבערנער כלל.

וירא הקיסר: שאי-אפשר לו לעשות שדוף אחר נגד הבערנער הנ"ל, בפרט כי אשתו מחזקת עמו מאד מאד, על-כן חשב מחשבות על הבערנער הנ"ל וכו' וכו'.

אחר-כך ראה הקיסר: שכל-זמן שזה הבן קיים, היגו 'בן הבערנער' הנ"ל - אי-אפשר לו לעשות שדוף אחר.

והשתדל להעביר את אותו הבחור של הבערנער וכו'.

ובקשה מהם מאד: "שיקחו שבוי אחר מחיב מיתה, להשליכו לים, ויניחו אותו הבחור הנ"ל!" - ופעלה בקשתה אצלם, ונשבעו לה שיניחוהו. וכן עשו וכו' וכו'.

והבחור הזה כבר היה בר-דעת, והלך לו. **וקדם** לזה, הלכה הקסרית הנ"ל וקראה לבתה הנ"ל, ואמרה לה: "בתי! תדע: שזה הבן של הבערנער, הוא החתן שלך!"

וספרה לה כל אותו המעשה שעבר עליה, ואיך הבערנער מסר נפשו בשבילי, והיה עמי בז' מקומות, ונשבעתי לו בהשם: 'שכל טובי לא ימנע ממנו!' - ולקחתי אותו הז' מקומות לעדות, שהם: בור ומקוה וכו' כנ"ל.

בכך עתה: הגה אתה הוא כל טובתי ומזלי והצלחתי, ובודאי אתה שלו, ובנו הנ"ל הוא החתן שלך. ואביך מחמת גסותו רוצה להרגו חנם. וכבר השתדלתי להצילו ופעלתי שיניחוהו כנ"ל. על-כן תדע: שהוא החתן שלך (היגו בן הבערנער הנ"ל), ואל תתראי עם אחר בעולם כלל!

ונתקבלו דברי אמה בעיניה, כי גם היא היתה יראת-שמים? והשיבה: "שבודאי תקיים כד'."

והלכה הבת הזאת, ושלחה כתב אל בן הבערנער הנ"ל אל התפיסה: "שהיא מחזקת עצמה בו, והוא החתן שלה!"

וְשִׁלְחָה לוֹ כְּמוֹ חֲתִיכַת 'לֹאנְד־קָארְט', וְצִירָה בּוֹ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁחֲבִיָּאָה אִמָּה עִם אָבִיו כַּנִּל, שֶׁהֵם הִיוּ עֵדוּת: בּוֹר וּמְקוֹנָה וְכוּ' כַּנִּל, שֶׁצִּירָה בּוֹ כְּמוֹ בּוֹר וּמְקוֹנָה וְכוּ'.

וְהִזְהִירָה אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד: "שִׁישְׁמֹר הַכֶּתֶב הַזֶּאת מְאֹד מְאֹד!" - וְחֲתָמָה עֲצָמָה לְמַטָּה וְכוּ' וְכוּ'.

וְהִיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהַשְׁתַּדֵּךְ וְכוּ', וּלְכַלֵּם סִימָה בְּסוּף: "**אָבֵל לֹא עָבְרוּ עֲלֶיךָ הַמִּימוֹת!**" - וְלֹא הָיָה מִי שֶׁמְבִין בְּוִנְתָּהּ.

וּבְשִׁהִיָתָהּ מֵרָאָה פְּנֵיהָ, הָיוּ נוֹפְלִים מִגְּדָל יָפִיָּהּ. וְהָיוּ קָצַת גִּשְׁאָרִים חֲלָשׁוֹת, וְקָצַת גִּשְׁתַּגְּעוּ מִחֲמַת חוֹלֵת אֶהְבָּה, מִגְּדָל יָפִיָּהּ שֶׁהָיָה מִפְּלֶגֶ מְאֹד מְאֹד.

וְאִי־עַל־פִּי־כֶן, אִי־עַל־פִּי שֶׁנִּשְׁתַּגְּעוּ וְנִשְׁאָרוּ חֲלָשׁוֹת - עִם־כָּל־זֹאת הָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהַשְׁתַּדֵּךְ עִמָּהּ, וּלְכַלֵּם הַשִּׁיבָה כַּנִּל וְכוּ'.

עֵינַי עוֹד בַּפְּנִים כָּל הַסְּפוּר הַנּוֹרָא הַזֶּה, מֵהַ שֶׁעָבַר עַל הַזּוּג הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, וּבִפְרָט עַל־יַדִּי 'אֲבֹדַת הַכֶּתֶב'. וּבְסוּף הַמַּעֲשֵׂה: "וְהִיָתָה הַחֲתָנָה, וְהַשְׂמִיחָה בְּשִׁלְמוֹת. וְהַמְּלוּכָה וְהַקִּיסְרִית קִבְּלוּ הַזּוּג הַזֶּה, וּמְלָכוֹ בְּכַפָּה".

לג.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג מ'שִׁבְעָה בְּעֵט־לְעָרִיס')

אֲסַפֵּר לָכֶם אֵיךְ הָיוּ שְׂמֵחִים וְכוּ'. וְיִהְיֶה הַיּוֹם! וְהָיָה בְּרִיחָה בְּאִיזָה מְדִינָה, וּבְרָחוֹ כָּלֵם. וּבְדַרְךָ בְּרִיחָתָם, עָבְרוּ דְרָךְ אִיזָה יַעַר, וְאָבְדוּ שֵׁם זָכַר וּנְקָבָה, אָחַד אָבַד זָכַר, וְאָחַד אָבַד נְקָבָה.

וְעַדִּין הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים, בְּנֵי אַרְבַּע וְחָמֵשׁ שָׁנִים, וְלֹא הָיָה לָהֶם מַה לֵּאכֹל. וְצִעְקוּ וּבְכוּ, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם מַה לֵּאכֹל. בְּתוֹךְ כֵּךְ בָּא אֲצֵלֶם 'בְּעֵט־לְעָר' [קַבָּצוֹן] אָחַד' עִם הַשָּׂקִים שָׁלוֹ (שְׁקוּרִי: טַאֲרַבָּעִס), שֶׁנּוֹשֵׂא בָּהֶם לֶחֶם.

וְהִתְחִילוּ אֵלּוֹ הַבָּנִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְלִהְיוֹת פְּרוּכִים אַחֲרָיו. וְנָתַן לָהֶם לֶחֶם לֵאכֹל, וְאָכְלוּ. וְשָׁאַל אוֹתָם: "מֵהֵיכֵן בָּאתֶם לְכָאן"?! - הַשִּׁיבוּ לוֹ: "אֵין אָנּוּ יוֹדְעִים!" - כִּי הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים כַּנִּל. וְהִתְחִיל לִילֵךְ מֵהֶם, וּבִקְשׁוּ מִמֶּנּוּ: "שִׁיקַח אוֹתָם עִמּוֹ!" - וְאָמַר לָהֶם: "אֵת זֶה אֵינִי רוֹצֶה, שֶׁתִּלְכוּ עִמִּי!"

בְּתוֹךְ־כֵּךְ הִסְתַּכְּלוּ: וְהִנֵּה הוּא עוֹר! - וְהָיָה אֲצֵלֶם פְּלֹא: "מֵאַחַר שֶׁהוּא 'עוֹר', אֵיךְ יוֹדַע לִילְךָ"?! (וּבְאִמַּת הוּא חֲדוּשׁ מֵהַ שֶׁהָיָה קִשָּׁה לָהֶם זֹאת, כִּי עַדִּין הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים, רַק שֶׁהָיוּ בָּנִים חֲכָמִים, וְהָיָה פְּלֹא אֲצֵלֶם כַּנִּל).

וּבִרְכָם (זֶה הַבְּעֵט־לְעָר הָעוֹר): "שִׁיחִיו כְּמוֹתוֹ, שִׁיחִיו זִקְנִים כְּמוֹתוֹ!" - וְהַשְׁאִיר לָהֶם עוֹד לֶחֶם לֵאכֹל, וְהִלֵּךְ לוֹ. וְהִבִּינוּ אֵלּוֹ הַבָּנִים: כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הַשְּׂגִיחַ עֲלֵיהֶם, וְהַזְמִין לָהֶם 'בְּעֵט־לְעָר עוֹר' בְּכָאן, לִתֵּן לָהֶם אֹכֵל.

אַחֲר־כֵּךְ כָּלָה אֲצֵלֶם הַלֶּחֶם, וְשׁוּב הִתְחִילוּ לְצַעֵק עֲבוּר אֹכֵל. אַחֲר־כֵּךְ נַעֲשֶׂה לִילָהּ, וְלָנוּ שָׁם. בְּבִקְרָ גַם־כֵּן לֹא הָיָה לָהֶם לֵאכֹל, וְהָיוּ צוֹעֲקִים וּבּוֹכִים.

וְחָזַר וּבָא 'בְּעֵט־לְעָר שֶׁהָיָה חֲרָשׁ'. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר אֵלָיו, וְהִרְאָה לָהֶם בְּיָדָיו, וְאָמַר לָהֶם: "שָׂאִינוּ שׁוֹמְעִים!"

וְנָתַן לָהֶם גַּם־כֵּן לֶחֶם לֵאכֹל, וְהִלֵּךְ מֵהֶם. וְרָצוּ גַם־כֵּן: "שִׁיקַחֵם עִמּוֹ!" - וְלֹא

רצה. וברכם גם-כן: "שיהיו כמותו"! -
והשאיר גם-כן להם לחם, והלך לו.

וְחָזַר וּכְלָה הַלֶּחֶם אֲצֵלָם, וְחָזְרוּ וַצַּעְקוּ
בִּנְ"ל. וְחָזַר וּבָא אֲצֵלָם 'בַּעֲטָלְעֵר
שֶׁהָיָה כְּבַד-פֶּה'. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמוֹ. וְהָיָה
מִגִּמְגָם בְּלִשׁוֹנוֹ, וְלֹא יָדְעוּ מָה הוּא אוֹמֵר.
וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ מָה הֵם מְדַבְּרִים, אֲךָ הֵם לֹא
יָדְעוּ מָה הוּא אוֹמֵר, כִּי הָיָה מִגִּמְגָם בְּלִשׁוֹנוֹ
בִּנְ"ל.

וַנִּתֵּן לָהֶם גַּם-כֵּן לֶחֶם לֶאֱכֹל, וְהָלַךְ לוֹ גַּם-
כֵּן בִּנְ"ל. וּבִרְכַם גַּם-כֵּן: "שִׁיְהִיו
כְּמוֹתוֹ"! - וְהָלַךְ לוֹ. הַכֹּל בִּנְ"ל.

וְחָזַר וּבָא 'בַּעֲטָלְעֵר שֶׁהָיָה צִוְּאָרוֹ עָקָם,
וְהָיָה גַם-כֵּן בִּנְ"ל.

וְחָזַר וּבָא 'בַּעֲטָלְעֵר בַּעַל חֲטוּטְרוֹת' (שְׁקוּרִין
'הוֹיָקִיר') [גְּבִנָּת].

וְחָזַר וּבָא 'בַּעֲטָלְעֵר בְּלֹא יָדַיִם'.

וְחָזַר וּבָא 'בַּעֲטָלְעֵר בְּלֹא רַגְלָיִם'.

וְכֹל אֶחָד נָתַן לָהֶם 'לֶחֶם', וּבִרְכַם: "שִׁיְהִיו
כְּמוֹתוֹ"! - הַכֹּל בִּנְ"ל וְכו'.

וְהָיוּ מִחֲזִירִים עַל הַפֶּתַח. וְהָלְכוּ עַל
הַיְרִידִים, וַיֵּשְׁבוּ בֵּין הַבַּעֲטָלְעֵרִם
[מְבַצְנִים] וְכו', עַד שֶׁהָיוּ אֵלּוֹ הַבְּנִים מְפָרְסָמִים
אֲצֵל כָּל הַבַּעֲטָלְעֵרִם - כִּי כָּלֶם הִבִּירוּ אוֹתָם,
וַיִּדְעוּ מֵהֶם: "שִׂאֵלוֹ הֵם הַבְּנִים שֶׁנֶּאֱבָדוּ
בַּיַּעַר", בִּנְ"ל.

פַּעַם-אֶחָד הָיָה יָרִיד גָּדוֹל בְּאִיזָה עִיר
גְּדוֹלָה. וְהָלְכוּ לְשֵׁם
הַבַּעֲטָלְעֵרִם, וְאֵלּוֹ הַבְּנִים הָלְכוּ גַם-כֵּן לְשֵׁם.
וּבָא עַל דַּעַת הַבַּעֲטָלְעֵרִם: "שִׁישְׁדְּכוּ אֶת
אֵלּוֹ שְׁנֵי הַבְּנִים, שִׁישְׁאוּ זֶה אֶת זֶה!" וְכו' -
וַגְּמָרוּ הַשְּׂדוּף.

אֲבָל אִיךָ עוֹשִׂין לָהֶם חֲתָנָה?! - וְנִתְיַעֲצוּ:
בְּאֲשֶׁר שָׁבִיוֹם פְּלוֹנֵי יִהְיֶה סְעוּדָה שֶׁל
יּוֹם הַפֶּלֶת הַמְּלֶכֶד, וַיִּלְכוּ לְשֵׁם כָּל
הַבַּעֲטָלְעֵרִם. וּמִמָּה שִׁיִּבְקָשׁוּ לְעֲצֹמָן שָׁם,
בָּשָׂר וְלֶחֶם - מִזֶּה יַעֲשׂוּ חֲתָנָה.

וְכֵן הָיָה. וְהָלְכוּ לְשֵׁם כָּל הַבַּעֲטָלְעֵרִם,
וּבִקְשׂוּ לָהֶם 'לֶחֶם וּבָשָׂר', וְגַם קִבְּצוּ מָה
שֶׁנִּשְׁתִּיר מִן הַסְּעוּדָה בָּשָׂר וְלֶחֶם.

וְהָלְכוּ וְחָפְרוּ 'בוֹר גָּדוֹל' שִׁיְהִיָּה מִחֲזִיק
מְאֵה אָנָשִׁים, וְכִסּוּ אוֹתוֹ עִם קִנִּים
וְעָפָר וְזָבֵל. וְנִכְנְסוּ לְשֵׁם כָּלֶם.

וַעֲשׂוּ שָׁם חֲתָנָה לְאֵלּוֹ הַבְּנִים הַנִּ"ל,
וְהִכְנִיסוּ אוֹתָם לַחֲפָה. וְהָיוּ שְׂמֵחִים
שָׁם מְאֹד מְאֹד. וְגַם הִחָתֵן וְהַכֹּהֵן הָיוּ שְׂמֵחִים
מְאֹד.

עַיִן-שֵׁם הַמְּשׁוּף הַמַּעֲשֵׂה הַנּוֹרָאָה שֶׁל
ה'שְׁבַעַת יָמֵי הַמַּשְׁתָּה' עִם
ה'שְׁבַעַת בַּעֲטָלְעֵרִם'. "וְנַעֲשֵׂה שָׁם שְׂמֵחָה
וְחִדּוּה גְּדוֹלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד".

לד.

(שְׁבַח-הַר"ן ח"ב לב)

תִּכְרַף כְּשָׁבָא רַבְּנֵי ז"ל לְטַבְרִיָּה, שָׁלַח אֵלָיו
הַרְבֵּי הַחֲסִיד וְכו' הַרְבֵּי מִשָּׂה ז"ל, בֵּן
הַרְבֵּי הַקְּדוּשָׁה וְכו' הַרְבֵּי מִנְחָם מְנַדִּיל זַצ"ל
וַיִּטְפְּסֶקֶר: "שְׂרוּצָה לְהִתְחַתֵּן עִמוֹ!"

וְהָשִׁיב רַבְּנֵי ז"ל: "הַאִיךָ יִכּוֹלִים לְמַאֵן
בְּשִׂדוּף? מִן-הַסֶּתֶם "מָה" יֵצֵא
הַדְּבָר" (בְּרֵאשִׁית כד, ט), שְׂתֵהִיָּה בְּתֵי בְּאֶרֶץ
הַקְּדוּשָׁה! וְלֹא דְבַר יוֹתֵר.

וּמִיָּד הָלַךְ הַשְּׂדֻכָּן, וְהָשִׁיב לְהַרְבֵּי רַבֵּי
מִשָּׂה הַנִּ"ל: "שְׂרַבְּנֵי ז"ל מְרַצָּה! -
וְתִכְרַף עֲשֵׂה סְעוּדָה גְּדוֹלָה וְכו'.

אך אחר-כך כשיצא רבנו משם מארץ-
 ישראל לחוץ-לארץ, נפטר החתן בנו
 של הרב מורנו הרב רבי משה הנ"ל, ורבנו
 ז"ל נשתדף עם בתו שהיתה הפלה של בן
 הרב רבי משה הנ"ל - עם כבוד הגאון
 המפרסם הרב דקהלת-קדש וואלטשיסק
 וכו'.

שאיך שכלו שלם, ונשאר מחו כנוס
 בעצמותיו.

ובקדשה: זה בחינת שנמשכין שרשי
 הדעת אל האתרוג וכו' (עין
 בפנים ענין האתרוג והנענועים).

לז.

(שיחות-הר"ן צא)

סגלה ל'התמדה: שיזכה להיות מתמיד
 בלמודו - הוא להזהר לבלי לדבר
 על שום איש ישראל.

כמו כשהפלה היא יפה, אזי האהבה
 בשלמות. אבל כשיש להפלה איזה
 חסרון ומום - אזי בודאי אין האהבה
 בשלמות.

כמו-כן ה'תורה' נקראת 'פלה', כמו
 שכתוב (דברים לג, ד): "תורה צוה
 לנו משה מורשה", ודרשו רז"ל (ברכות נז.
 פסחים מט:): "אל תקרי מורשה, אלא
 מאורסה".

וכל אחד מישראל, יש לו אות בתורה - כי
 "ששים רבוא אותיות התורה, כנגד
 ששים רבוא נשמות ישראל" (זהר-קדש שיר-
 השירים; זהר-קדש רות; מגלה-עמקות ואתחנן אופן
 קפו; 'של'ה-הקדוש' בראשית ב' בשם האריז"ל; ועוד).

וכשיש חסרון באחד מישראל - נמצא:
 שיש חסרון בתורה, ששם שרש
 נשמות ישראל כנ"ל. ועל-כן בודאי אי-
 אפשר לאהב התורה בשלמות.

אבל כשיזהר מלדבר ולמצא שום חסרון
 בשום ישראל - נמצא שאין בהתורה
 שום חסרון ומום! - אזי בודאי יאהב את
 התורה מאד, ויתמיד בלמוד התורה, מגדל
 האהבה.

לה.

(שיחות-הר"ן פו)

מה שהחתן דורש הדרשה - היא מועלת
 ל'זוגים', כמו שכתוב (בראשית כח, יא):
 "וישכב במקום ההוא", "יש כ"ב" אותיות"
 (תקוני-זהר לד.) - הדרשה שהיא בכ"ב אותיות,
 הם לזוג.

לו.

(שיחות-הר"ן פז)

אמרי אנשי: "כל נער יש לו אשה נאה!"
 וזה יש להבין: כי עקר השכל הוא מהמח.
 והמח שואב ממח שבעצמות שנשקה
 על-ידי לחות ושמנונית הגוף. וזהו עקר
 'קיום השכל' (לקוטי-מוהר"ן ח"א רכה).

ועל-כן מי שהוא נער, ואין שכלו
 בשלמות, ונשאר מחו כנוס
 בעצמות - ועל-כן 'בת-זוגו' שנלקחה מן
 העצמות, כמו שנאמר (בראשית ב, כא): "ויקח
 אחת מצלעתיו" - נמשך אליה רבוי המח
 שנשאר כנוס בעצמותיו אשר משם נלקחה.

ועל-כן 'בת זוגו' נאה - כי עקר היפי על-
 ידי המח והחכמה, בבחינת (קהלת
 ח, א): "חכמת אדם תאיר פניו". ועל-כן היא
 נאה - מחמת שנמשך אליה רבוי המח, כי
 היא "עצם מעצמיו" (בראשית ב, כג) של זה

לח.

(שיחות-ה'ר"ן קלט)

ספר לי אחד מאנשיו: שפעם-אחד ספר לרבנו ז"ל: "שדברו לו איזה שדוד!" ואמר האיש הנ"ל לפניו ז"ל: "ששם אין מקום לפניו!"

השיב לו רבנו ז"ל: "כשיש להאדם לב של ישראל, אין שיך אצלו מקום וכו'. כי ה'לב' הוא 'אלקות' וכו'.

(פנדרס ב'לקוטי תנינא' סימן נ"ו: - מי שיש לו לב ישראל, אין ראוי לו לומר: "שם מקום זה אין טוב לפניו!" - כי אין שיך אצלו מקום כלל, כי אדרבא, הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו" (בראשית-רבה סה, ט).)

וראיתי שם: שהיה חקוק על הפסא כל צורות של כל ברואי עולם, וכל אחד היה חקוק עם בת-זוגו אצלו, ובשביל-זה נעשין תבא 'שדוכים' - כי כל-אחד מצא שם וראה בת-זוגו.

ומאחר שבימים הקודמים למדתי - נפל בדעתי: שפסוק (דניאל ז, ט): "כ'רסיה שבבין ד'י נור", ראשי-תבות: 'שדכ"ן' - כי על ידי ה'פסא' נעשין 'שדוכין' כנ"ל.

גם 'פרסי"ה', ראשי-תבות: "ראש השנה יום כפור ס'בות". ועל-כך "ב'שמניני-עצרת' זיוגא דמטרוניתא" (זהר ויקרא צו:).

ושאלתי: "מה יהיה פרנסתי"!!

ואמר לי: "שאהיה שדכן!"

והאש הקיף סביבו וכו' וכו'.

ואחר שספר המעשה הזאת, אמר: "שאתם יכולין לומר עליה תורה כל ימי חייכם! - וגער בנו: "על שאין אנו שמחים!" - ואמר: "שראוי לנו לשמח מאד מאד!"

מ.

(חיי-מוהר"ן תקצה)

רבנו ז"ל אמר: "שכשהיה בקהלת-קדש ראדוויל בשביל להשתדף עם אשתו השניה מקהלת קדש בראד, אז באו כמה עגלות עם נשים שבאו בשביל להשתדף עמו. ואמר: "שכלן היו זיוגים שלו!"

ואמר: שכל איש יש לו כמה וכמה זיוגים, רק שיש בזה כמה בחינות שונות וענינים נפלאים.

לט.

(חיי-מוהר"ן פד)

מה שספר קדם ראשי-השנה תקס"ט סוף קיץ תקס"ח, ובאותו העת הביא לו השוחט מטעפליק 'פסא נפלאה'. - וסמוך לזה ספר זאת: שראה במראה או בחלום:

שהביאו לו פסא, והיה אש סביבה. והלכו כל העולם אנשים ונשים וטף לראותה. ובשחזרו משם, אזי תבא נתקשרו זה עם זה, ונעשה 'שדוכים' ביניהם. וגם כל 'מנהיגי-הדור' הלכו לראותה.

ושאלתי: "כמה היא רחוקה, ומפני מה תבא נעשו שדוכים?" - והלכתי והקפתי סביבם לילך שם.

ושמעתי: שהולך ובא ראשי-השנה וכו'. - ובאתי להפסא, וראיתי שם ראשי-השנה ממש, 'יום-כפור' ממש, 'סבות' ממש, וכו'.

כי מכל הדבורים שמדברים בעניני השדוכים, אף-על-פי שאינם נגמרים, זה בעצמו בחינת 'זווג ושווה'.

ולפעמים יושבים בני-אדם בבתיהם, ואומרים: "שראוי שזה ישא את זאת!" - ועל-ידי-זה נגמר בחינת הזווג של זה האיש עם אותה האשה.

ולפעמים באים 'שדכנים' ומדברים השוואה, אבל אינו נגמר, וגם זה בחינת 'שווה' ובודאי היא בחינת זווג יותר מהראשון.

ולפעמים נוסעים לעשות השוואה, ובעת הגמר נפרדים מאיזה סבה.

ולפעמים נגמר השוואה, ואחר-כך מפסיקים הקשר של הנאים.

ולפעמים באין לידי נשואין, ואחר-כך בסמוך נעשה גט ביניהם.

ולפעמים אינו נעשה הגט עד אחר איזה זמן.

וכיוצא-בזה כמה בחינות שיש בעניני השדוכים והזווגים - שאינם נגמרים אחר-כך - אבל כלם הם בחינת 'זווגים' שלו.

כי כל-אחד יש לו כמה זווגים, רק שאצל זה נגמר איזה זווג שלו על-ידי איזה דבור בעלמא שמדברים מזה השוואה, ולפעמים על-ידי איזה דבור יותר, או על-ידי איזה התקשרות, או נסיעה או עבדא בשביל השוואה לפי שעה וכו' כנ"ל.

וזה הדבר, הוא ענין נפלא ונורא שלא נשמע כזאת - שהדבור בעלמא שמדברים מהשוואה, זה בעצמו הוא בחינת 'שווה'.

וכן מבאר בהאגף-בית שלו החדש (ספר-המדות, 'חנן' ח"ב ז): "שהדבור בעצמו מהשוואה, עושה רשם בו ובה".

והדבר נראה לעינים: פי ידע בזה סודות נוראים שלא נתגלו בעולם, פדרפו בכל השגותיו הנוראות.

ובאמת ספרו: שהתפאר אז: "שיודע מענין השדוכים, מה שאין יודעין בזה כל גדולי-הדור מאומה!"

מא.

(ימי-מותרנ"ת ח"א פד)

והנה רבנו ז"ל הניח ארבע בנות, שלשה נשואות, ובת אחת קרובה לשתיים-עשרה שנים שלא נשתדכה עדין, ורבנו ז"ל מחמת שידע שישתלק וכו', היה הפץ מאד לשדכה בחייו, אף לא נזדמן לו שדוך פראוי לפי כבודו וכו'. וכבר דברו בחייו השדוך עם רבי יעקב יוסף, אף לא נגמר מחמת איזה סכסוך (מחותנו של רבי יעקב יוסף, שלא רצה לפזר כראוי על שדוך כזה).

ורבנו ז"ל בכל עניניו היו דרכיו נפלאים, שאף-על-פי שידע ברוח קדשו שזה השדוך יגמר וכו', אף-על-פי-כן עכשו עשה עצמו כאינו יודע, ולא נגמר השדוך.

גם דברו לו כמה שדוכים לפני בתו הנ"ל, והיה מקבל דברי השדכנים, ועסק לדבר עמהם, אף לא נגמר שום אחד מהם, עד שנסתלק בשלום וכו'.

והנה אחרי הסתלקותו, התחלנו בלנו לבקש אחר שדוך וכו', ורבי יעקב יוסף הנ"ל התחיל תכף לבקש ולהתחנן במכתבו: "שהוא רוצה להשתדך עמה" וכו'.

ובשנת תקע"ב הנ"ל סמוך לפורים - נגמר השדוך לפני בתו הנ"ל, עם בן רבי יעקב יוסף הנ"ל.

מב.

(ימי מוהרנ"ת ח"ב כב)

היה שם רב בשנים וכו', והוא רבי חיים נחום בן רבי שמואל מזורין, והוא היה אלמן שגרש אשתו וכו', וקרבתו אותו מאד, מחמת אהבת אביו שהיה מאנשי שלומנו

והייתי חפץ מאד לעשות שדוך עמו, אבל לא נזדמן, וגם מחמת שדעתי היה טמון ענין הנסיעה לארץ ישראל, ולא יכלתי לקבל עלי ההתחייבות שלי, והרב ורבי יוסקא גרם יאיר לא רצו לקבל עליהם כלל שום התחייבות בקהלת קדש ברסלב.

אבל מאת השם היתה, שהאיש הנ"ל נתעכב בביתי עד סמוך לערב ראש חודש שבט וכו'. ואחר שבאנו מציון הקדוש ואכלנו סעדת הצהרים, התחלנו לדבר מ'שדוכים' - אולי ימצא שם איזה 'שדוך' לפניו.

וברוך השם היושב ומזוג זיווגים - שבתוך כך נזדמן שדוך הגון מאד לפניו עם אחד מחשובי אנשי שלומנו, הוטיק הרבני מורנו הרב רבי זלמן מאומאן.

ורבי יוסקא גרוי יאיר, והרב גרוי יאיר - כבר היו מוכנים לנסע לביתם. ורציתי לעכבם להמתין, עד שיגמר השדוך. ולא רצו.

רק תקף ומיד נתרצה רבי יוסקא מעצמו בשמחה גדולה, וקבל בקנין אגב סודר

על כל התחייבות המלבושים להאלמן. ואני לא נתחייבתי, כיון שחשתי שזהוים לקבלם בטשערין, והם נסעו לשלום לביתם.

והאלמן הנ"ל עם בני שיחיה ושאר אנשי שלומנו שהיו על אותה העגלה - כלם נתעכבו באומן עמי. ובלי לך נגמר השדוך למזל טוב.

וגם זה חזק ושמה אותי, שזכיתי לגמר מצוה כזאת, להשיא יתום חשוב כזה בר אוריין, ובנו של איש פשר ונכבד מאד מיקירי אנשי שלומנו.

מג.

(עלים לתרופה, ג תצוה תקצ"ח)

רב שלום לידידי הרבני הוטיק, בני חביבי מורנו הרב יצחק שיחיה, אתמול היה פה רבי אליהו מברסלב שהוא היה השדכן אצלכם, ובשרני טוב מענין השדוך למזל טוב, וכתבתי לך: "סימן טוב ומזל טוב!" - ומסרתי האגרת בידו, ובדאי יגיע לידך וכו'.

וכעת אני פופל ברכתי: "יצו ה' את הברכה אתך", שיהיה ההתקשרות למזל טוב, לחיים טובים ולשלום, לכם ולכלנו, "ילכו יונקותיו, ויהיה כזית הודו".

ונזכה להתעורר מזה לשוב להשם יתברך באמת, פעל כל אשר גמלנו ברחמי וברב חסדיו", "לא כחטאינו עשה לנו" וכו', "חסדו גבר עלינו, ואמת ה' לעולם".

ועל דבר אשר הקדים לגמר בלי ידיעתי - כבר כתבתי לך שם: שכפי שספר לי רבי אליהו הנ"ל, היית מכרח בדבר, ומאת השם היתה זאת, ובדאי הכל לטובה.

גדלים מעשי ה", מאד עמקו מחשבותיו יתברך. ובעל הרחמים אשר גמל

עֲמַנּוּ טוֹבוֹת כְּאֵלֶּה עַד הַנָּה, גַּם עַד זְקֵנָה וְשִׁיבָה אֶל יַעֲזֹבֵנוּ, "עַד אֲגִיד זְרוּעֶךָ לְדוֹר" וכו'. ה' יִגְמַר בְּעַדְנּוּ הַכֹּל לְטוֹבָה.

וּמִי יוֹדֵעַ אִם הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם יִרְצֶה לְשֹׂאנָה עַל תְּנָאי שְׂיַחֲזֵר עַל הַפְּתָחִים עִמָּה, כְּאִשֶּׁר דְּבַרְתָּ עִמָּה. אֲפֹלוּ אִם אַחֲזַתְךָ תִּתְרַצֶּה לָזֶה, מִכָּל־שֶׁכֶן שְׂבָאֲמַת גַּם אַחֲזַתְךָ אֵינָה מְרַצֶּה לָזֶה כֹּלל.

מד.

(עלים-לתרופה, בוֹיִשְׁלַח תר"ג)

לְמַעַן־הַשֵּׁם גִּי נִישַׁט נָאךְ דִּינִיעַ נְאִרִישְׁקִיט, פְּאֵלֶּג מִיָּד, וְוַאֲרֵן אֵיךְ טְרַאכְט אַרוֹם דִּיר. אִם־יִרְצֶה־הַשֵּׁם בְּקִרְוֹב הָאֵב אֵיךְ בְּטַחֲוֹן מִיט דִּיר אַ שְׂדוּךְ טָאן לְמִזְל־טוֹב - וְוַעֲסְטוּ הָאֲבָן בְּעִזְרַת־הַשֵּׁם אַ שְׂטְרִימֶל טוֹב, אֲוִן אַ גוֹט מִיִּצֵּל אֲוִיךְ וְכו'.

וְאִם אָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים מ.ט.): "לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם וְכו' וַיִּשִׂיא בְּתוּ לְתַלְמִיד־חֶכֶם" - אֲבָל אַתָּה לֹא מְכַרְתָּ כֹּלל, וְאֵין לָךְ מַה לְמַכֵּר.

מִדּוּעַ לֹא תִזְכֹּר דְּבַרֵי רַז"ל (שָׁם ק"ג): "בְּתָךְ בְּגֵרָה, שְׁחִירַד עֲבָדְךָ" וכו'. מִכָּל שֶׁכֶן שֶׁהַשְּׁלֵכֶת אוֹתָהּ בְּלִי רְשׁוֹת בְּבֵית הַצְּדִקָּת אֲדָל תַּחֲיָה, וְאַתָּה מִזְהִיר עָלֶיךָ כְּאֵלֶּה.

[לְמַעַן־הַשֵּׁם אַל תִּלְךְ אַחֲרֵי הַשְּׂטוּיוֹת שְׁלָךְ, שְׁמַע אֲלֵי, כִּי אֲנִי חוֹשֵׁב בְּעַנְיֵינִים שְׁלָךְ. אִם־יִרְצֶה־הַשֵּׁם אַעֲשֶׂה עִמָּךְ בְּקִרְוֹב 'שְׂדוּךְ' לְמִזְל־טוֹב - וְאַזְ וַיְהִי לָךְ שְׂטְרִימֶל טוֹב, וְגַם כּוֹבַע טוֹבָה].

הַסְּכַלֶּת עֲשׂוּ אַחֵי חֲבִיבֵי! - כִּי נִזְדַּמְּן לָהּ שְׂדוּךְ הַגּוֹן לְדַעְתִּי, וּמַחֲמַת דְּבַרֵיךְ נִתְבַּלְבַּל. אֲהִי־עַל־פִּי שְׂאֲחֻזְתְּךָ נִתְרַצִּית - אֲבָל אֲהִי־עַל־פִּי־כֶן נִתְבַּלְבַּל הַדְּבָר עַל־יָדְךָ וְכו'.

מה.

(עלים-לתרופה, ג פְּקוּדֵי תַקְצ"א)

שְׁלוֹם וְחַיִּים לְאַהוּבֵי חֲבִיבֵי בְּנַפְשֵׁי וְכו'. אֵךְ הֵיטֵב חָרָה לִי עָלֶיךָ - עַל שֶׁהַשְּׁלֵכֶת אֶת אַחֲזַתְךָ עַל הַצְּדִקָּת מֵרַת אֲדָל תַּחֲיָה, וּפְקַדְתָּ עָלֶיךָ בְּאַזְהָרָה: "לְבַל תִּנְשָׂא לְאִישׁ פְּשׁוּט, עַד שִׁיזְדַּמְּן לָהּ לְמִדָּן דִּיקָא!"

עַל־כֵּן תִּרְאֶה לְתַקֵּן זֹאת, וְתַכְתֵּב לָהּ תַּכְפֵּף: "שְׁלֹא תִדְקַדֵּק דִּיקָא עַל־זֶה - רַק תַּסְמַךְ עַל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שְׂיִנְחֶה אוֹתָהּ בְּדַרְדְּרֵי־הָאֲמַת!"

הֵיִתְכֵן לַעֲשׂוֹת בֵּן? - אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהַשִּׂיֵּא לְתַלְמִיד־חֶכֶם דִּיקָא, תַּקְחֶנָּה לְבֵיתְךָ, וְתַחֲיָה מְטַל עָלֶיךָ, וְתוֹכַל לַעֲשׂוֹת כְּרַצוֹנְךָ!

מו.
(עלים-לתרופה, מוֹצָאֵי־שַׁבָּת 'שְׁמוֹת' תַקְצ"ו - מִהַהֲשַׁמְטוֹת שְׂנַדְפְּסוּ לְאַחֲרוֹנָה)

בְּעֵינֵי הַשְּׁמוֹת שֶׁל כֹּלָה וְחַמּוּתָה (צְוֹאת רַבִּי יְהוּדָה הַחֲסִיד ז"ל: שְׁלֹא יִשָּׂא אִשָּׁה שְׁשֻׁמָה כְּשֵׁם אִמּוֹ) - שְׁמַעְתִּי מִהַרְבַּ רַבִּי יְהוּדָה מְמַעַדְוֵוְעֵדִיבְקָא ז"ל (הֵלֵא הוּא רַבִּי יוֹדֵל תְּלַמִּיד רַבֵּנוּ ז"ל): "שְׂרַבְנוּ ז"ל לֹא הַקְפִּיד עַל־זֶה כֹּלל!"

וְאֵיךְ אַתָּה רוֹצֶה לְהַעֲמִים הָעַל עַל אֲדָל תַּחֲיָה, שְׂתַחֲיָה בְּבֵיתְךָ, אֲשֶׁר הַשְּׁעָה דְחֻקָּה לָהּ מְאֹד בִּידוּעַ לָךְ, וְתַחֲיָה צְרוּרָה מִלְּהַנְשָׂא עַד שִׁיזְדַּמְּן לָהּ תְּלַמִּיד־חֶכֶם דִּיקָא.

מז.

(עלים-לתרופה, א חקת ראש חדש תמוז תר"א)

ומה שעבר עבר. ובודאי אחרי שפבר נעשה מה שנעשה, הכל מאת השם היתה - כי אפלו מה שפדברים, הוא גם-כן בחינת שדוף ועושה רשם.

ועל להבא - אני ואתה נסמך על השם: שבודאי ינחנו בצדקתו בדרך-הישר פרונו יתברך! - וקלילה לך מלחשב עוד על זה כלל, רק על להבא תסמך על השם-יתברך.

"גל אל ה' מעשיך, ויכנו מחשבתך" (משלי טז, ג), ותסתכל על החסד של השם-יתברך שזכה אותך בבו נבון ומשפיל תהלה לאל.

והלא רב צערה, היא מהטובה - לאשר השם-יתברך חננה בבו נבון בעזרת-השם-יתברך. וגם תהלה לאל עוזר לך השם-יתברך להוציא עליו ההכרחיות וכו' בעזרת-השם-יתברך. ועל-כן אתה מצטער על שנתקשרת עמו וכו'!

הלא טוב להסתכל על הטובות הנ"ל, ולשמח בחסדו, והשם-יתברך יעזר לך ויתן לך עצות טובות להתנהג עמו פראוי וכו'.

אבל אף-על-פי-כן אי-אפשר לדחק את השעה. ו"לכל עת וזמן" וכו' (על-פי קהלת ג, א). הישוב ומזוג זוגים, ינחה אותך בדרך-האמת פרונו הטוב יתברך.

מח.

(עלים-לתרופה, א תבוא תר"ד)

לאהובי בני חביבי וכו' מורנו הרב יצחק שיחיה וכו' - מצאתי מכתבו באריכות גדול בדבר השדוף וכו'.

והיטב חרה לי, עליך בני חביבי: על אשר מרעיש כל-כף ודחק את השעה ומצטער כל-כף, על דבר הסמוי מן העין, כי אין שום דבר נעלם מן האדם כמו עניני שדוכים.

על-כן אפלו אם היה השדוף עם יחיד בדורו בעשר ויחוס וכו', אין לדחק את השעה - כי מי יודע אחרית דבר וכו'.

על-כן אין לדחק את השעה, רק לסמך על השם. ואם "מה יצא הדבר" (בראשית כד, ג), יגמר בכי טוב, תכה או אחר-כך, "ודבר אלקינו יקום לעולם" (ישעיה מ, ח).

מט.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבי נחמן מטולטשין ז"ל טו; שיח-שרפי-קדש ח"א תשי)

התאוונן אחד לפני מוהרנ"ת ז"ל: "שאין לו לתן מתנות לארוסתו!"

ונחם אותו מוהרנ"ת ז"ל: "גם יעקב אבינו עליו-השלום לא היה לו לתן מתנות לכלתו, בעת שברח מפני עשו אחיו!"

אמר לו: "מה ענין יעקב אבינו בשבילי? שאצלו היה הכל רזין עלאין!" - אמר לו: "גם עכשיו יש רזין עלאין".

נ.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"א פז)

תכה אחר פטירת זוגתו של רבנו ז"ל שנסתלקה בערב-שבועות שנת תקס"ז סמוך לערב (מ"מ-מוהרנ"ת ח"א כא), אמר אז רבנו ז"ל בשלחנו בליל שבועות:

"אלולא התבישתי - הייתי מצוה שפבר
ידברו שדוך עבורי, כי הרי
התורה אמרה (בראשית ב, יח): 'לא טוב היות
האדם לבדו', איני רוצה להיות 'לא טוב'."

[וואלט איך זיך נישט שעמען, וואלט איך זיך געהייסן
 רעדן א שידוך שוין! - אז ס'שטייט דאך: 'לא טוב היות
 האדם לבדו' - וויל איך נישט זיין קיין 'נישט גוטער'!]

[**וכן היה:** שתכף אחר-כך נשתדך עם אשתו השנייה
 מבראד. (כפספד ב'חיימורה'ן קיח; קס: קסד; 'קיימורה'ת' ח"א
 כד; שיח-שרפיי-קדש ח"ב רצו).]

נד.

(שיח-שרפיי-קדש החדש ח"ג רסח)

רבנו ז"ל אמר: "הייתי רוצה להנהיג מנהג
 בעולם: היום 'סעודת ארוסין' - מחר
 ה'חפה'. ומה יהיה עם ההכנות לחתונה? -
 כינו אותן לפני ה'ארוסין'!"

[איך האב געוואלט אריינפירן ביי די וועלט: היינט 'קנס
 מאל - מארגן חפה. איי צוגרייטן? - זאל מען פריער
 צוגרייטן!] (עין-שם בהערה ח).

נה.

(שיח-שרפיי-קדש החדש ח"ג רסט)

דברו פעם עם מוהרנ"ת ז"ל, מענין איזה
מכשול שצריך להתרחק ממנו.
ואמר אז מוהרנ"ת: "שפגם זה שנפגשים
החתן והכלה לפני נשואיהם - גרוע יותר
מהמכשול הנ"ל!" (שדברו ממנו).

והתבטא אז קשות לענין זה, באמרו:
"מבול של מים נשבע
הקדוש-ברוך-הוא שלא יביא לעולם, אולם
על 'מבול של אש' לא נשבע (עין בראשית-רבה
 לט, ו; מט, ט). **ובזה שחתן וכלה נפגשים קדם**
חתנתם - צריכים לפחד ולהתירא מענש
'מבול של אש'!"

נו.

(שיח-שרפיי-קדש ח"ב תרכז)

פעם בא איש אחד מאנשי-שלומו
בהתמרמרות, למוהרנ"ת ז"ל, וגלה
לו את מר לבו:

היות שיש לו בן בחור בשם "הירש",
והוא שובב עד מאד - שנוסף על
עניותו הגדולה, עוד הולך בנו בשובבותו
ומזיק לרכוש האנשים, שהולך ומדליק
זנבות הבהמות ושורפם, ועוד פהנה וכהנה -
עד שאין ביכלתו ככלל וככלל, לעמד בשלום

נא.

(שיח-שרפיי-קדש החדש ח"ג רסה)

דעת רבנו ז"ל היתה: "שנכון שישא
האדם אשה, בצעירותו ממש!" [דער
 רבי האט געהאלטן זייער: אז מען דארף חתונה האבן יונג
 (עין-שם בהערה ד).

נב.

(שיח-שרפיי-קדש החדש ח"ג רסו)

פעם כשבא לרבנו ז"ל, בחור שהתקרב
אליו זה מקרוב - אמר לו: "סע
לבייתה, התחתן, אחר-כך תשוב אלי עם
'טלית' - יש לי מה לדבר עמך!"

[פאר אהיים, האב חתונה, דערנאך וועסט קומען צו מיר
 מיט א טלית - איך האב מיט דיר וואס צו רעדן].

נג.

(שיח-שרפיי-קדש החדש ח"ג רסז)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "אם אברך יאמר לי:
'שהוא איש כשר' - אאמין לו!
- אם בחור יאמר לי: 'שהוא איש כשר' - לא
אאמין לו!"

[א יונגערמאן אז ער וועט מיר זאגן: 'אז ער איז א
 ערליכער' - וועל איך אים גלייבן! - אז א בחור וועט מיר
 זאגן: 'אז ער איז א ערליכער' - וועל איך אים נישט
 גלייבן].

הוצאות הנזקים שמזיק - כי מחיבים אותו לשלם לבעלים שנזקו על ידי בנו.

ובכן שואל את מוהרנ"ת: "שיתן לו עצה מה לעשות!"

אמר לו מוהרנ"ת ז"ל: "שישתדל להשיא לו אשה!"

שאל מוהרנ"ת: "וכי מי ירצה לקחת את בני לחתן?!"

ענה לו מוהרנ"ת: "מי שיהיה! כל מי שישפיים לקחתו לחתן, תספיים לשדוף ותחתן אותו!" [נוער סזאל זיין, נוער ס'נועט איהם וועלן].

ועזרו השם-יתברך - שהציעו לו עבור בנו, שדוף עם עניה אחת - וחתנו תכף פעצת מוהרנ"ת.

ותכף לאחר החתנה - השתנה בנו שנוי עצום, ונהפך לעובד-השם וצדיק גדול מאד - עד שמרב חבה, היו האנשים מכנים אותו "הדוד הלבן" דער ווייסער פּעטער.

אותו רבי הירש, היה חביב על רבי נחמן טולטשינער ז"ל מאד. ואנ"ש שהפירוהו, היו מרבים לספר בשבחו, וספרו מפני עבודת גדולות.

לרבי הירש הזה, היה בן בשם רבי נחמן, שהיה השמש בקלויז באומאן.

נז.

(ספר-המדות, עניני 'שדוכים וזווגים')

[א] במקום שעושיין 'תנאים', או איזה 'בריתות ברית' - השם-יתברך שם הוא (אתכה יג).

[ב] הנושא אשה לשם ממון - הוין לה בנים שאינם מהגנים, ומפסיד את הממון בזמן קצר (בנים לד).

[ג] מי שקשה לו למצא זווגו, יאמר בכונה שירת הים (חתון ח"ב א).

[ד] קדוש לבנה - סגולה שימצא אדם את זווגו. וסימן לדבר: "לבנה" - "ב'תולה נשאת ליום הרביעי" (כתבות פ"א מ"א) (חתון ח"ב ב).

[ה] על-ידי חתון עם תלמיד-הכם, באים טובות וברכות לאדם (חתון ח"ב ג).

[ו] על-ידי חתון עם תלמיד-הכם - נצול מענש הבא על-ידי שיעץ עצות רעות על חברו (חתון ח"ב ד).

[ז] על-ידי חתון עם תלמיד-הכם - על-ידי זה נתמנים דינים פשרים (חתון ח"ב ה).

[ח] מי שקשה לו למצא זווגו, ירגיל את-עצמו לקרות בקרבנות הנשיאים (חתון ח"ב ו).

[ט] השדוף שדוכרים, אף-על-פי שאינו נגמר השדוף בעצמו, גם זה מן השמים, והשדוף לחוד עושה רשם בו ובה (חתון ח"ב ז).

[י] על-ידי התפלה, יכול לשנות זווגו הנכרז בשמים (חתון ח"ב ט).

[יא] מי ששומר את-עצמו מללון, וגם לדור שני זווגות בבית אחד, על-ידי-זה זוכה לחתנותא פהנים ובני-אדם חשובים גדולים (חתון ח"ב י).

[יב] פשאדם נושא אשה אחר מיתת אשה הראשונה, אשתו הראשונה מצטערת בקבר (חתון ח"ב יא).

(טז), להאיר בחינת 'דר'ך', ב'ים' - ו'דר'ך' זה נפתח ב'חדש אלול'.

ועקר 'פגם-הברית', הוא בבחינת 'דר'ך' הזה - כי היה צריך להאיר בחינת הרכ"ד אורות, בבחינת 'ים', בחינת 'אמונה'. והוא נטה מזה, ופגם בבחינת 'דר'ך', בבחינת (בראשית ו, יב): "כי השחית כל בשר את דרכו". כי 'אשה' נקראת 'דר'ך' (קדושין ב:). ויש 'דר'ך' אחר, בחינת (משלי ל, כ): "דר'ך' אשה מנאפת".

והכלל: שעקר הפגם בבחינת 'דר'ך', שלא האיר ה'דר'ך' ב'ים'.

ולפעמים מחמת זה הפגם - יוכל לאבד זיוגו - פי מאחר שנטה מזיוגו, קשה לו למצא זיוגו.

ואפלו אם ימצא זיוגו - תהיה לו מנגדת, ולא תהיה נוטה אחר רצונו, מחמת שנטה ממנה ולא האיר בה, מזה נתהוה שיש לה רצון אחר פגגדו. ואז: "לא זכה, פגגדו" (יבמות סג).

וב'חדש-אלול', אז יכולין לתקן זה ולהאיר ה'דר'ך' ב'ים'. - וכשמתקן זה, אזי מוצא זיוגו, והיא אינה פגגדו, רק פרצונו.

ויש בזה 'סוד נפלא' - כי דע: שזה ה'פוד' של 'פונת אלול', שמסגלים לתקון-הברית, שעל-ידי-זה מוצאין הזיוג - מסר אברהם לאליעזר עבדו, פששלוהו לבקש הזיוג של יצחק בנו. כי על-ידי התקון הנ"ל, חזר ונעשה בה רצון אליו.

וזה שאמר לאליעזר (בראשית כד, ח): "ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך".

[יג] בת כהן לישראל, ובת תלמיד-הכם לעם-הארץ, אין זיוגם עולה יפה: או אלמנה, או גרושה, או זרע אין לה, או קוברה, או קוברתו, או מביאתו לידי עניות ולידי גנות (נאוף ו).

[יד] לפעמים על-ידי שדוכים שאינם הגונים זה לזה, אחד מהם מת (נאוף יד).

[טו] מי שנושא אשה רשעה גרושה - קוברתו (נאוף טו).

[טז] כל הנושא אשה לשם-שמים, פאלו ילדה (נאוף יח).

[יז] הנושא אשה, שאינה הוגנת לו - פאלו חורשו לכל העולם בלו וזרעו מלח. וכשהקדוש-ברוך-הוא משרה שכינתו - הוא מעיד על כל השבטים, ואינו מעיד עליו (נאוף כא).

[יח] אפלו זיוג ראשון, מתהפך בתפלה (צדיק פה).

[יט] על-ידי בקשת הרחמים, זוכה לעשות שדוכים טובים הגונים (רחמנות יא).

[כ] על-ידי תפלה, יכול לשנות זיוגו הנכרז בשמים (תפלה ח"ב י - עין לעיל צדיק פה).

"ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך"

(בראשית כד, ח)

נת.

(ח"ב פז)

'פונת-אלול', הם תקון לפגם-הברית. כי 'סוד פונות אלול' (שער היחודים פ"י): הוא "הנותן ב'ים דר'ך" (ישעיה מג,

ראה והבט נפלאות תורתנו: כי הראשיי תבות הם אותיות **אלו"ל**. ובאמצע הם תבות: **"תאבה האשה"**.

כי על-ידי בחינת **אלול**, הינו סוד פונות **אלול** - על-ידי-זה **"תאבה האשה"** - כי על-ידי-זה נעשה בה רצון אליו כנ"ל.

נמצא: שבאלו התבות בעצמן שדבר אברהם עם אליעזר מענין החשש שפא לא תתרצה לילך אחריו, דהינו מה שאמר לו: **"ואם לא תאבה האשה ללכת אחריו"** - באלו התבות עצמן גלה לו סוד התקון לזה, דהינו: **סוד אלול**, המרמז בראשיי-התבות - **שעל-ידי-זה "תאבה האשה"**.

"ואברך את ה' אלקי אדני אברהם, אשר הנחני בדרך אמת וגו'. ויאמרו: מה יצא הדבר"
(בראשית כד, מח-נ)

נט.

(ח"ב ב, ד)

כשזוכין לבחינת 'תודה הלכה' - נתגלה אור האמת ומאיר בה' דבור.

כי מתחלה בשתדמים שוטפין על הלב - הוא בחינת **'פגם-האמת'** וכו'. אבל אחר-כך פשיזצאין מהצרה, שזה בחינת **'תודה הלכה'** - אזי מאיר האמת, ומשלים הדבור.

כי עקר **שלמות הדבור**, על-ידי **ה'אמת'**, שפאיר בה' דבור' על-ידי **שלשה שמות**, בבחינת (תהלים נ, א): **"א-ל-א-לקים ה' דבר"**. כי אלו **שלשה שמות** הם **מקור האמת'**.

ועל-ידם מאיר ה'אמת' בה' דבור, דהינו ב'רבוע הדבור', הינו בחינת **'ארבעה חלקי הדבור'**. א) דבור של צדקה. ב) דבור של תשובה. ג) דבור של עשירות. ד) דבור של מלכות.

ושלשה שמות הנ"ל - הם בחינת: א) תפלה. ב) תורה. ג) שדוכים וזווגים.

"א-ל" - זה בחינת **'תפלה'** וכו'.

"אלקים" - זה בחינת **'תורה'** וכו'.

"ה" - זה בחינת **'שדוכים'** - בבחינת (בראשית כד, ט): **"מה יצא הדבר"**, בחינת (משלי יט, יד): **"ומה אשה משכלת"**. והוא בחינת **'אמת'**, בבחינת (בראשית שם, מח): **"אשר הנחני בדרך אמת"**.

ועל-ידי-זה נשלם ה'דבור' - כי **"עשרה קבין שיחה ירדו לעולם, תשעה נטלו נשים, ואחד כל העולם כלו"** (קדושין מט:). **ובל-זמן שאין 'התקשרות', אין להדבור שלמות. אבל כשנתקשרין, נתחברים ונשלמים חלקי הדבור.**

"ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב"
(בראשית כד, סג)

"יצחק תקן תפלת מנחה, שנאמר: **ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב**, ואין 'שיחה' אלא **'תפלה'** וכו'" (ברכות נו: בראשית ידב"ה סח, ט)

ס.

(ח"א י, ג)

"אברהם קראו ה', ויצחק קראו שדה" (פסחים פח.). **ו'שדה' הוא יותר משוג ונצרך להעולם מ'הר'.**

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה נִקְרָא 'מְשִׁיחַ' - כִּי הוּא יוֹנֵק
וּמִקְבֵּל מִ"שִׁיחַ הַשְּׂדֵה".

דְּהֵינּוּ: כָּל הַדְּרִיחוֹת שְׂפָאִים בְּתוֹךְ
הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'חֹטֵם',
בְּחִינַת (ישעיה מו, ט): "וַתְּהַלְתִּי אֶחָטֵם לְךָ" -
מְשִׁיחַ מִקְבֵּל כָּל הַתְּפִלוֹת, כִּי הוּא בְּחִינַת
'חֹטֵם', בְּבְחִינַת (איכה ד, כ): "רוּחַ אֶפְיָנוּ מְשִׁיחַ
הַ".

סג.

(ח"ב א, יד)

'שׁוֹפֵר', הוּא בְּחִינַת "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה"
(בְּרֵאשִׁית ב, ה) שְׁחֹזְרִין כַּחֵם לְתוֹךְ
הַתְּפִלָּה, בְּבְחִינַת (שם כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק
לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה".

וְזֶה בְּחִינַת 'שׁוֹפֵר', בְּבְחִינַת (יהושע ה, ה):
"בְּמִשְׁחַי בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל" - רֵאשִׁית־תְּבוּת:
"וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה".

סד.

(ח"ב יא)

דַּע: כְּשֶׁהָאָדָם מֵתְפַלֵּל בַּשְּׂדֵה, אָזִי כָּל
הָעֲשֻׁבִים בָּלָם, בְּאִין בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה,
וּמְסִיעִין לוֹ וְנוֹתְנִין לוֹ כַּח בַּתְּפִלָּתוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת "שֶׁנִּקְרָאת הַתְּפִלָּה 'שִׁיחַ'"
(בְּרֵכּוֹת כו:), בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ה): "שִׁיחַ
הַשְּׂדֵה" - שֶׁכָּל 'שִׁיחַ הַשְּׂדֵה' נוֹתְנִין כַּח
וּסְיוֹעַ בַּתְּפִלָּתוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (שם כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ
בַּשְּׂדֵה" - שֶׁתְּפִלָּתוֹ הִיְתָה עִם סְיוֹעַ
וְכַח הַשְּׂדֵה.

וְזֶה 'יְבוּ"ל' - רֵאשִׁית־תְּבוּת: "וַיֵּצֵא יִצְחָק
לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה" - שֶׁכָּל 'יְבוּל הַשְּׂדֵה'
הַתְּפִלָּלוֹ עִמוֹ.

סא.

(ח"א מט, ז)

"וְעִשִּׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה" וְכוּ'.
(בְּמִדְבָר כח, ה) - כְּשֶׁרוֹצִין
לְהַמְשִׁיךְ 'קִדְשָׁה' לְתוֹךְ 'מַלְכוּת', כְּדִי
לְהַעֲלוֹת אוֹתָהּ, צָרִיךְ לְחַבֵּר שְׁנֵי בָתִּים לְהִיּוֹת
אֶחָד, 'בֵּיתֵא עֵלְאָה' וְ'בֵיתֵא תַתְאָה'.

'בֵּיתֵא עֵלְאָה' נִקְרָא "סֹלֶת לְמִנְחָה".
"מִנְחָה" - זֶה בְּחִינַת
'דִּינִים', בְּחִינַת (בְּרֵכּוֹת כו:): "יִצְחָק תִּקַּן תְּפִלָּת
מִנְחָה". "סֹלֶת" - לְשׁוֹן (תְּהִלִּים קיט, קיח):
"סֹלֶת כָּל שׁוֹגִים מִחֻקֶּיךָ" ["סֹלֶת", פְּרוּשׁ:
דְּמִסְתָּי רֵש"י וּמְצוּדוֹת] - שֶׁ'בֵּיתֵא עֵלְאָה'
מִמְתִּיק וּמְשַׁבֵּר הַדִּינִים (עֵין בְּפָנִים).

סב.

(ח"ב א, יא)

חֻבַּת כָּל הָעֲשֻׁבִים וְכָל "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה"
(בְּרֵאשִׁית ב, ה), כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד
לְהַתְּפַלֵּל, שְׂאִזִּי הוּא בְּבְחִינַת "דְּבַר הַ"
(תְּהִלִּים לג, ו), שֶׁהוּא שָׂרְשָׁם הָעֲלִיּוֹן, אָזִי
מִחֻזְרִין כַּחֵם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא שָׂרְשָׁם
הָעֲלִיּוֹן.

וְכִשְׂאָדָם מֵתְפַלֵּל עַל אֵיזָה חוֹלְאָת - אָזִי
אוֹתוֹן הָעֲשֻׁבִים שִׁישׁ לָהֶם כַּח
לְרַפָּאוֹת אוֹתוֹ הַחוֹלְאָת, מְחַיְבִים לְהַחֲזִיר
כַּחֵם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא שָׂרְשָׁם, בְּחִינַת
"דְּבַר הַ".

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק
לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה" - שֶׁתְּפִלָּתוֹ הִיְתָה עִם
"שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" - שֶׁכָּל "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" חֲזָרוּ
כַּחֵם וְנָתְנוּ אוֹתָם בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, שֶׁהִיא
שָׂרְשָׁם.

מתגבר עליו. ואז היה נוסע פמטט בכל יום לטייל סמוך לעיר לרפואה, ושאר פונות נוראות שהיה לו בזה.

ושמענו מפיו הקדוש אז בדרך הטייל, כמה תורות וכמה שיחות וספורים נפלאים ונוראים.

גם המאמר המתחיל: "דע כשאחד מתפלל בשדה", הנאמר על פסוק (בראשית כד, טג): "ויצא יצחק לשוח בשדה" וכו' (בלקוטי תנינא סימן יא), נאמר גם כן אז בעת שנסענו עמו לטייל.

ועמדנו בשדה אחד, וירדנו מהעגלה, והוא היה עדין יושב על העגלה, ועמדנו סביבו. בתוך כך הגיע שעת המנחה, והיינו רוצים להתפלל שם. אז אמר התורה הנ"ל: "שכשמתפללין בשדה, אזי כל העשבים וכו', נכנסין לתוך התפלה" וכו'.

ואמר אחר כך: שכמו שאנחנו עומדים סביבו, הוא רואה כל העשבים: "איך כל עשב ועשב דוחק עצמו לכל אחד ואחד מהעומדים שם, כדי לעלות ולכנס בתוך תפלתו" (כפי המבאר בתורה הנ"ל).

סז.

(שיחות הר"ן צח; חיי מוהר"ן עב)

'חרף' היא בחינת 'עבור', ו'קניץ' הוא בחינת 'לדה'. שב'חרף' כל העשבים וכל הצמחים פלם מתים, וכשבא הקניץ פלם נתעוררים וחיים, ואז טוב ויפה מאד כשיוצאים לשוח בשדה, "שיחה, זו תפלה" (ברכות כז:) ותחינה ותשוקה וגעגועים להשם יתברך.

סה.

(התורה "רב לכם" בהוספות מפתב"ד רבנו ז"ל, הגדפס בסוף הספר)

כשה'אמונה' בשלמותה, אזי נשפעים ממנה כל ההשפעות והברכות, כמו שכתוב (משלי כח, ט): "איש אמונה רב ברכות".

וגם כן נקרא 'שדה' - כי כמו ה'שדה' שגדלה בה כל התבואות, ונלקטין בה כל הפרות, כן על ידי ה'אמונה' הזאת כל הטוב.

אבל כשנופל מה'אמונה', ובא לידי 'כפירה' - נקרא 'מחריבי ירושלים' - כי 'ירושלים' נקרא 'אמונה' וכו' - וכל הדינין שורין עליו.

וזהו (בראשית כד, טג): "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב".

"יצחק" - הוא בחינת 'דין' - היינו: אימתי דינין שורין באותה בחינה הנקרא "שדה"?

"לפנות ערב" - דהיינו: כשמ'ערבב' ה'אמונה' ובא ל'כפירה' - אז הוא נקרא 'מחריבי ירושלים'.

ובמה יוכל לתקן זאת? - על ידי 'בינה', 'התבוננות' בגדלות הבורא יתברך וכו', אזי גופל עליו היראה ופחד משמו הגדול יתברך, ואז נתרחה ונתרבה ה'אמונה'. ואז נעשה מ'מחריבי ירושלים', בגני' ירושלים' וכו'.

סו.

(שיחות הר"ן קמד)

כשבא מ'לעמבערג', והיה עדין החולאת שלו, דהיינו ההוסט [שעול, שחפת]

ואז: כל שיח ושיח השדה המתחילים לחיות ולצמח אז - כלם נכספים ונכללים בתוך שיחתו ותפלתו.

בית-המקדש, או 'נר הנפה', וכיוצא - כלם הם בחינת 'מאורי-אור', שזה בחינת (דברים ד, ד): "ואתם הדבקים בה" וכו'.

סח.

(עלים-לתרופה, יום ה' ויקרא תקצ"ז)

וזמן המנחה הגיע. מי יתן שנזכה לקיים הפסוק (בראשית כד, סג): "ויצא יצחק לשוּח בשדה" - לפרש שיחתנו בכל יום, עד שנזכה לבא לתוך שמחה.

"ויקח את רבקה ותהי לו לאשה"
(בראשית כד, סז)

ע.

(חיי-מוהר"ן תקסג;

לקוטי-הלכות, בשור-בבלב, ו)

שמעתי מרבנו ז"ל: שבימי אברהם אבינו, היתה ה'שכינה' נקראת בשם 'שרה'. ובימי 'יצחק', בשם 'רבקה'. ובימי 'יעקב', בשם 'רחל ולאה'. וכן מובא ב'זהר-הקדוש' מעין זה (וגא קיב. בלק קפז. - מובא בספר 'שערי-אורה', שער ה).

"ויבאה יצחק האלה שרה אמו"
(בראשית כד, סז)

"ויבאה האלה" - ונעשית דוגמת שרה אמו, כלומר: ויהי היא שרה אמו. שכל-זמן ששרה קימת, היה נר דלוק מערב-שבת לערב-שבת וכו'. (רש"י: בראשית-דבא ס.טז)

סט.

(לקוטי-הלכות, חנפה ד, ג)

ב'שבת' אז נתגלגל 'מאורי-אור', כי "שבת שמא דקדשא-בריך-הוא" (זהר יתרו פח:). ועל-כן "אז מצוה להדליק נר" - כי 'נר-שבת', שהוא נר של מצוה, הוא בחינת 'מאורי-אור'.

ועל-כן בימי האמהות היו רואין זאת בגשמיית: ש'נר-שבת' הוא בחינת 'מאורי-אור'. ועל-כן היה אצלם נר דולק משבת לשבת - כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית כד, סז): "ויבאה יצחק האלה" וכו'. שזה בחינת 'הקנעת מאורי-אש', ו'התגברות מאורי-אור'.

וגם עתה: אף-על-פי שאין אנו זוכים לראות זאת בגשמיית - אף-על-פי-כן באמת: כל 'נר-מצוה', כגון 'נר-שבת', או 'נר

"ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק"
(בראשית כה, ה)

"ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו"
(בראשית כה, ט)

"ישמעאל עשה תשובה בחיי אביו, שנאמר: 'ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו'"
(רש"י: בבא-בבא טז:)

עא.

(ח"א ל, ו)

'ישמעאל' הוא בחינת "בן שאינו יודע לשאל" (בהגדה של פסח). כי 'ישמעאל עשה תשובה' (בבא-בבא טז: - ועקר ה'תשובה' היא בבחינת 'שאינו יודע לשאל').

הינו: לעשות תשובה ולשאל כפירה מהשם-יתברך על 'שאינם ידועים'

- שְׁזָה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, בְּבַחֲיִנַת (תהלים סט, ה):
 "אֲשֶׁר לֹא גִזְלָתִי אֶז אָשִׁיב".

עב.

(חיי-מוהר"ן שצה)

וְהָיָה 'אֲבָרְהָם אָבִינוּ' עוֹסֵק בְּזֵה הַרְבֵּה,
 לְגִלּוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם.

וְהָיָה מְחַבֵּר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד עַל זֶה,
 אֲלָפִים סְפָרִים. וְהָיוּ לוֹ בָּנִים הַרְבֵּה.
 וּמִסְתַּמָּא מֵאַחַר שֶׁהָיוּ בָּנָיו, הָיוּ כָּלָם הוֹלְכִים

בְּדֶרֶךְ הַיֵּשֶׁר, כִּי אָפְלוּ "יִשְׁמַעְאֵל עֲשָׂה
 תְּשׁוּבָה" (בבא-בתרא טז:).

אִךְ אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁרָצָה 'אֲבָרְהָם אָבִינוּ'
 לְהַשְׁאִיר סְפָרָיו וְחֻכְמָתוֹ בְּעוֹלָם - הָיָה
 חוֹקֵר וּמְתַבּוֹנֵן בְּעֵצְמוֹ: "לְמִי מִבָּנָיו יִנְיַח
 סְפָרָיו וְחֻכְמָתוֹ"?! - עַד שֶׁנִּסְכַּם אָצְלוֹ:
 "לְהַנִּיחַ הַכֹּל לְיִצְחָק אָבִינוּ"! - וּמָסַר לוֹ
 הַכֹּל.

לקוטי תפלות

פרשת חיי שרה

תפלות בענין: ואברהם זקן בא בימים | זוגים ושווכים | ויצא יצחק לשוח בשדה

א [א] לקוטי תפלות ח"א ס

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ס, 'פתח רבי שמעון')

"ואברהם זקן בא בימים" (בראשית כד, א)

שנזכה לאריכות ימים ושנים דקדשה, ולהרחיב ולהגדיל ימינו, ולהוסיף בכל פעם תוספות קדשה יתרה

שנזכה על-ידי יראת יהוה, להאריך ולהגדיל ימינו, להוסיף בכל יום ובכל עת ובכל שעה, תוספות קדשה יתרה. ויהיו נתרובין ונתארכין ונתגדלין כל ימינו בכל פעם יותר ויותר, בתוספת קדשה, בכל יום ובכל עת ובכל שעה, עד שנזכה לאריכות ימים ושנים דקדשה באמת כרצונך הטוב.

ולא נבלה ימינו להכל חסוֹשֶׁלוֹם. רק נזכה לשמר את כל ימינו, ושעותינו, ועתותינו, ורגעינו, להוסיף בכל פעם תוספות קדשה מרבה, על-ידי יראת יהוה. ויקים בנו מקרא שכתוב: "יראת יהוה תוסיף ימים".

ותן לנו כח וגבורה, בכל יום ויום, ובכל רגע ורגע, ובכל שעה ושעה, ובכל עת ועת, שנזכה תמיד לדחות ולגרש ולבטל יצרנוֹ-הָרַע מקרבנו, ולקבל עלינו על מלכות שמים באהבה

רבנו של עולם, אל גדול ונורא, קדוש אתה ונורא שמך. חוס וחסל עלי בחמתך הגדולה, ותשפיע ותמשוך עלי יראתך הקדושה, שאזכה להתירא ולפחד ולרעד ממך תמיד באמת, בפחד וברעד נמליכך עלינו.

ונזכה להרגיש יראתך הקדושה, בכל רמ"ח אברינו ושס"ה גידינו. ותהיה יראתך על פנינו, לבלתי נחטא שום חטא ועון כלל, לא בשוגג ולא במזיד, מעתה ועד עולם.

ויראת יהוה תהיה חופפת עלינו תמיד באמת ובאמונה־שלמה, עד

בְּאֵמֶת בְּכָל עֵת וּבְכָל רִגְעַ. וְלִהְיֶיךָ יְמִינוּ
וּשְׁנוֹתֵינוּ עַל-יְדֵי יְרֵאת יְהוָה בְּאֵמֶת,
לְהוֹסִיף קִדְשָׁה וְטָהָרָה, בְּכָל שָׁעָה וְשָׁעָה,
וּבְכָל יוֹם וְיוֹם, וּבְכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ, וּבְכָל
חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.

עַד שְׁנֹזְפָה לְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים
אֲמִתִּיִּם, לְזִקְנָה וְשִׁיבָה טוֹבָה
דְּקִדְשָׁה. וְלֹא נֶאֱבַד יוֹם אֶחָד, וְלֹא שָׁעָה
אֶחָת, מִכָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם.

בְּאֵפֶן שְׁנֹזְפָה בְּעֵת אֲשֶׁר תֵּאֱסָפֵנוּ אֵלֶיךָ
בְּשָׁלוֹם, לָבֵא וּלְעֵלוֹת וּלְרֵאוֹת
לְפָנֶיךָ, עִם כָּל יְמֵינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ, שְׂיִהְיוּ
כָּלֵם שְׁלָמִים קְדוֹשִׁים וְטָהוּרִים, בְּתוֹסֶפֶת
קִדְשָׁה עַל קִדְשָׁה, וְלֹא יִבּוֹשׁ וְלֹא נִכְלָם
לְעוֹלָם וָעַד.

בְּאֵמֶת, עִם כָּל מִי שְׂצָרִיכִין לְהֵטִיב עִמָּהֶם
וּלְגַמֵּל לָהֶם חֶסֶד כְּפִי רְצוֹנְךָ הַטוֹב
בְּאֵמֶת.

וְתִצְלִלְנִי מִקְפָּדוֹת וּקְמוּץ, שֶׁהֵם
מְבַלְבְּלִין אֶת הַדַּעַת וְהַמַּח
מְאֹד, וְלֹא אֶהְיֶה קַפְדָּן וְקִמְצָן כָּלֵל, רַק
אֲזָכָה לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, אִישׁ חֶסֶד, וְתֵרֵן
בְּמִמוּנִי, כְּרְצוֹנְךָ הַטוֹב, עַד שְׂאֲזָכָה
לְהַכְלִיל בְּסִטְרָא-דִּימִינָא בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה,
בְּמִדַּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ אִישׁ הַחֶסֶד.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכְּנִי, שְׂיִהְיֶה שְׂכָלִי וּמַחִי
חִוְרָא כְּכִסְפָּא, שְׂיִהְיֶה
מַחִי זָךְ וְצַח וְצָלוּל. וְאֲזָכָה לְהֵאָרִיךְ אֶת
יָמֵי בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה, שְׂאֲזָכָה לְהַגּוֹת
וְלַחֲשֹׁב בְּתוֹרָתְךָ בְּכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה
בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה.

וְלֹא אֲנִיחַ אֶת מַחֲשַׁבְתִּי לְחֲשֹׁב שׁוֹם
מַחֲשָׁבָה חִיצוֹנָה וְזָרָה כָּלֵל.
וְתַעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי בִישׁוּעַתְךָ הַגְּדוּלָה בְּכָל
יוֹם וְיוֹם, לְגִרְשׁ וּלְסַלֵּק וּלְבַטֵּל מִהָרָה
מִמַּחֲשַׁבְתִּי, כָּל הַנְּחָשִׁים וְעַקְרָבִים, שֶׁהֵם
כָּל מִינֵי בַלְבוּלִים וּמַחֲשַׁבוֹת-זָרוֹת,
הַמְּסַבְּבִין אֶת הַמַּח בְּכָל יוֹם.

וְאֲזָכָה לְשַׁבֵּר אֶת כָּל הַגְּדָרִים
וְהַמַּחֲצוֹת בְּרִזָּל, וְהַמְּסַכִּים
הַמְּבַדִּילִין וְחוֹצְצִין, לְפָנַי 'טוֹב-הַגְּנוּז'
שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאֵינָם מְנִיחִים לְכַנֵּס
אֵלָיו אֶת מִי שְׂאִינוּ הַגּוֹן וְרָאוּי אֵלָיו.

מִלֵּא רַחֲמִים, רַחֵם עָלַי, וְלֹא תַעֲשֶׂה לִּי
כַחֲטָאִי, וְלֹא תִגְמַל לִי כְעוֹנוֹתִי,
רַק תַּעֲשֶׂה עִמִּי כַחֲסִדְךָ וְכַנְּפִלְאוֹתֶיךָ אֲשֶׁר

☪ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פד, 'בפמה הארכת ימים')

"וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו" (בראשית כד, א)

שְׁנֹזְפָה לְאַחֵז בְּמִדַּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ אִישׁ הַחֶסֶד,
וְלִהְיוֹת 'וְתֵרֵן' בְּמִמוּן, וּלְגַמֵּל חֶסֶד, וְלִהְיֶיךָ יְמִינוּ
בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה, וּלְזָפוֹת לְ'טוֹב-הַגְּנוּז' שֶׁבְּכָל יוֹם

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלַי לְמַעַן שְׂמֶךָ,
וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֲזָכָה
לְהֵאָרִיךְ אֶת יָמֵי בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה גְדוּלָה.
שְׂאֲזָכָה לְקַדֵּשׁ אֶת מַחֲשַׁבְתִּי בְּקִדְשָׁה
גְדוּלָה.

וְתִזְכְּנִי לְאַחֵז בְּמִדַּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ
אִישׁ הַחֶסֶד, שְׂאֲזָכָה לְהִיּוֹת
'וְתֵרֵן' בְּמִמוּנִי, וְלַעֲשׂוֹת טוֹב וְחֶסֶד

אתה מרבה להטיב. ותגמלני חסדים טובים, ותגדל חסדך עלי בכל-עת ובכל יום ויום. ותושיעני ברחמיך בחסדים חדשים ונפלאים, באפן שגם אנכי אזכה להטוב-הגנוז שבכל יום, ולא יהיה כח להרע שלי, לחצץ ולהפסיק חסוֹשְׁלוֹם, בפני הטוב-הגנוז שבכל יום.

רק תתן לי כח והתחזקות והתאמצות בלבי ומחשבתי, שאזכה להתחזק בכל יום ויום, לחשב מחשבות ולהגות בתורתך הקדושה, במחשבה חזקה ונכונה, בהתגברות גדול בכל עז ותעצומות, ובהשתוקקות נמרץ אל הטוב האמתי באמת.

ולא אניח לשום מחשבה זרה וחיצונה, ולשום בלבול-הדעת, לכנס במחשבתי, ולבלבל אותי חסוֹשְׁלוֹם. רק אהיה חזק בדעתי, ולאחז את מחשבתי, לחשב בכל יום ובכל-עת בתורתך הקדושה.

עד שיעוררו רחמיך האמתיים עלי, ותצוה לפתח לי שערי החכמה והשכל, עד שיתגלו לי מאתך חדושין-אמתיים בתורתך הקדושה בכל יום ויום, מהטוב-הגנוז שבאותו היום, ועל-ידי-זה אזכה להתקרב אליך באמת מעתה ועד עולם.

ואזכה על-ידי-זה, שיהיה כל יום ויום מימי חיי, ארוך וגדול באמת בקדשה ובטהרה גדולה, על-ידי החדושין-דאורייתא האמתיים שתחנני

בכל יום ויום מהטוב-הגנוז שבאותו היום.

עד שאזכה לאריכת ימים ושנים באמת, לחיות חיים ארוכים, חיים טובים, חיים אמתיים, בקדשה ובטהרה גדולה, בעלמא דין ובעלמא דאתי, לעולמי עד ולנצח נצחים.

ויקיים בי מקרא שכתוב: "ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי". ונאמר: "כי ארך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך". ונאמר: "כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים". ונאמר: "ארך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד. דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר". יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי. אמן.

**– לקוטי תפלות –
על זוגים ושידוכים**

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"א ט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ט. 'תהמת יכסמו')

שכל אחד ימצא מהרה, זוגו הראוי לו מן-השמים באמת, כפי שרשי הנשמות

ותעזור לכל עמך בית ישראל, ולכל יוצאי-חלצינו, לכל מי שצריך למצא זוגו, שתזמין לו זוגו ההגון לו

☪ [ה] לקוטי תפלות ח"ב מד ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב פז, פגונות אלול הם תקון הברית)

"ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך"
(בראשית כד, ח)

שנזכה על-ידי פגונות אלול, לתקון הברית בשלמות - ושיזכו כל אחד למצא זוגו מהרה, זוגים ההגון מן השמים, ולא תהיה מנגדת כנגדו כלל, רק תהפך רצונה לרצון בעלה

מן השמים, ולא יתחלפו הזוגים חס ושלום בעונותינו. רק תעזר לכל בני עמך ישראל, שכל אחד ימצא מהרה, זוגו הראוי לו מן השמים באמת, כפי שרשי הנשמות.

☪ [ד] לקוטי תפלות ח"ב ב ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ב, ימי הנזפה)

שנזכה להמשיך הארת האמת, ויאיר בהדבור - וכל אחד ימצא זוגו ההגון לו מן השמים, ונזכה לעשות שדוכים טובים והגונים באמת

רבוננו של עולם, מלא רחמים, אתה גלית לנו על-ידי חכמיה הקדושים: שהעקר הוא 'תקון הברית', כי זה עקר הנסיון והמתקלא של כל אדם בעולם הזה, ורק בשביל זה בא האדם לעולם הזה, כדי שיתנסה בנסיון זה, כי 'שמירת הברית' הוא יסוד הכל.

ובכן תרחם עלינו ברחמיה הרבים ובחסדיך האמתיים, ותעזרנו ותושיענו, שנזכה להמשיך הארת האמת, ויאיר האמת בהדבור, וישלים את הדבור הקדוש.

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתאיר עיני בתורתך, ותורני ותלמדני, שאזכה לידע ולהשיג ולהבין דברי תורתך הקדושה, אשר צוית עלינו לכון פגונות אלול בשביל 'תקון הברית', "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי", ואיני יודע הדרך כלל לכון פגונות.

ותשמרנו ותצילנו, שלא יצא שום דבר שקר מפינו כלל אפלו בטעות, רק כל דבורינו יהיו דבורי אמת תמיד לעולם ועד, ותזכנו להמשיך הארת שלשה קווי האמת שהם: "תפלה, ותורה, ושדוכים הגונים".

ואתה ברחמיה תפתח ידך, ותהיה ימינה פשוטה לקבל שבים, עד אשר נזכה להמשיך ולתקן כל התקונין הנמשכין על-ידי היחודים והפגונות של אלול, באפן שנזכה מהרה לתקון הברית בשלמות.

ותרחם עלינו ועל כל עמך ישראל, ותזמין לבנינו ולבנותינו זוגים ההגון להם מן השמים, ולא יתחלפו הזוגים חלילה בעונותינו, רק כל אחד יזכה למצא זוגו ההגון לו מן השמים, (ובפרט לפלוני בן פלוני).

מלא רחמים, מרב קלקולי איני יכול להאריך בתפלה זאת הרבה, אף-על-פי שלא יספיקו כל יריעות שבעולם,

ותנחנו בדרך האמת תמיד, ונזכה לעשות שדוכים טובים והגונים באמת, כרצונך הטוב, כמו שכתוב: "ומיהוה אשה משפלת".

בְּרַחֲמֶיךָ לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין, כַּאֲשֶׁר אַתָּה
מִתְנַהֵג עִם כָּל בְּרִיּוֹתֶיךָ בְּרַחֲמִים וּחֶסֶדִים
גְּדוּלִים תָּמִיד.

וּבְזִכּוֹת 'אֲבָרְהָם אֲבִינוּ' עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם,
שָׂרְמַז הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל 'פּוֹנֵת
אֱלוּל', בַּעַת שֶׁשָּׁלַח אֶת אֱלִיעֶזֶר עֲבָדוֹ
לְבַקֵּשׁ הַזּוּג שֶׁל יִצְחָק בְּנוֹ, וּבְזִכּוֹת
הַצַּדִּיקִים שֶׁגָּלוּ הַסּוּד הַנּוֹרָא הַזֶּה, תִּגַּן
עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ וְעַל זְרַעֲנוּ, וְתַרְחֵם עַל כָּל
יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, וְתַשִּׁים שְׁלוֹם בֵּין כָּל
יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ (וּבִפְרָט
וְכו').

וְתַעֲזֹר לְכָל יִשְׂרָאֵל הַצַּרִּיכִים לְמִצָּא
זוּגִים, שְׂיִזְכָּה כָּל אֶחָד לְמִצָּא
זוּגוֹ בְּאֵמֶת מְהֵרָה, וְתִהְיֶה כְרִצּוֹנוֹ, וְלֹא
תִהְיֶה מְנַגֶּדֶת כְּנִגְדּוֹ כָּלֵל, רַק תִּתְּפוּךְ
רְצוֹנָה אֱלֹהֵי בְשָׁלוֹם וְאַהֲבָה בְּאֵמֶת, בְּלִי
עֲרָמָה וּמְרָמָה, וּבְלִי שׁוֹם שְׂנֵאָה וְשְׂנוּי
רְצוֹן בְּלֵב כָּלֵל.

וְיִתְנַהֲגוּ בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, וְיִצְאוּ מֵהֶם
דוֹרוֹת רַבִּים, בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים
וְקַיָּמִים, עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת, וְיַעֲסִקוּ
בְּתוֹרָתְךָ וְעִבּוּדְתְךָ בְּאֵמֶת כָּל יְמֵיהֶם
לְעוֹלָם, וְיִגְלוּ וְיִפְרָסְמוּ וְיוֹדִיעוּ אֶלְקוּתְךָ
וּמְשִׁלְתְךָ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "דוֹר
לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ".

לְבָאֵר אֶפֶס קָצָה, מִהִתְחַנּוֹת וּבִקְשׁוֹת
וְיודוּיִם וְהַפְּצָרוֹת וּפִיוֹסִים וּתְפִלוֹת, שְׂאֲנִי
צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּעֵנִין זֶה עַל הָעֵבֶר וְעַל
הַהוֹהָ וְעַל הָעֵתִיד, אֲךָ מָה אַעֲשֶׂה כִּי דְבָרֵי
נִסְתָּתְמִין.

אֲבָל עַל זֶה בָּאתִי לְפָנֶיךָ אֲדוֹן כָּל,
חֹמֶל דָּלִים, טוֹב וּמְטִיב לְרָעִים
וְלְטוֹבִים, שֶׁתַּרְחֵם עַל כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל
שֶׁשָּׁקְשָׁה לָהֶם לְמִצָּא זוּגִים, וְאֶפְלוּ
כְּשִׁמוּצָאִים הִיא מְנַגֶּדֶת אֱלֹהֵינוּ, וְאִין לָהּ
רְצוֹן אֱלֹהֵינוּ, וְאִין שְׁלוֹם בְּבֵיתֶם רַחֲמָנָא-
לְצִלָּן. (וּבִפְרָט עַל פְּלוּנֵי בֶן פְּלוּנֵי שֵׁישׁ לוֹ יְסוּרִים
אֱלו').

רַחֵם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל זֶרַע עַמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, בְּכַח וּזְכוֹת הַצַּדִּיקִים-
הָאֲמִתִּיִּים הָעוֹסְקִים בְּתַקוּנָנוּ תָּמִיד, אֲשֶׁר
שָׁמְרוּ אֶת הַבְּרִית-קֹדֶשׁ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת
שְׂאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו, רַחֵם עֲלֵיהֶם
לְמַעַנְם, וְתַשִּׁים שְׁלוֹם בְּבֵיתֶם.

וְתַעֲזֹר לָהֶם וְתוֹשִׁיעֵם, שְׂיִזְכּוּ כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לְמִצָּא זוּגוֹ מְהֵרָה, זוּגִים
הַהֲגוּן לָהֶם מִן-הַשָּׁמַיִם בְּאֵמֶת, וְלֹא תִהְיֶה
מְנַגֶּדֶת כְּנִגְדּוֹ כָּלֵל, רַק תִּתְּפוּךְ רְצוֹנָה
לְרְצוֹן בְּעֵלָה, וְלֹא יִהְיֶה בִּינֵיהֶם שׁוֹם
שְׂנֵאָה וְשְׂנוּי רְצוֹן כָּלֵל, וְיִדּוּרוֹ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּה וְרַעוּת בְּשָׁלוֹם וְשְׁלוּה
בְּאֵמֶת כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

מִלֵּא רַחֲמִים, חוּס וְחֹמֶל וְרַחֵם עֲלֵיהֶם,
לְמַעַנְךָ, וְלְמַעַן צַדִּיקֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים,
וְאֵל תַּעֲשֶׂה לָהֶם כְּחֻטְאֵיהֶם, וְלֹא תִגְמַל
עֲלֵיהֶם כְּעוֹנוֹתֵיהֶם, רַק תִּתְנַהֵג עִמָּהֶם

☉ [ו] לקוטי תפלות ח"ב מה ☉

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב פט,
'הדעת משדך כל השדוכים')

שנזכה למצא הצדיק-האמת ה'בעל-דעת',
ולשמע תורה מפיו - ולזכות על-ידי-זה למצא
זווגים הגונים מן השמים

אל ברוך גדול דעה, זכנו ברחמיך
הרבים, וגלה לנו בחסדיך
העצומים, את הצדיק-האמת שהוא
'בעל-דעת' גדול. זכנו למצא אותו,
ולהתקרב אליו באמת, ולשמע תורה
מפיו-הקדוש.

ורחם על כל ישראל אשר קשה להם
למצא זווגם, (ובפרט על פלוני בן
פלוני), ועזר להם, והושיעה להם מהרה,
שיזכו כל אחד ואחד למצא זווגו האמתי
ההגון לו מן השמים, חיש קל מהרה,
בלי שום עכוב, ובלי שום צער ויסורים
בלל.

כי אין אתנו יודע עד מה, שום עצה
ותחבולה, איך לבקש הזוג לכל-
אחד. כי אתה יודע כמה קשה לאדם
למצא זווגו האמתי, כי כל הזווגים הם
שני הפכים. ובפרט כי לפעמים הם
בהפך גדול מאד, אשר קשה לזוגן
פקריעת ים-סוף.

ואי-אפשר לחברם ולזוגם, כי-אם
על-ידי הדעת האמתי,
המשדך כל השדוכים.

על-בין צריכים לשמע תורה מפיו הבר-
דעת האמתי שהוא מחדש
חדושים נפלאים בתורה, ומחבר ומיחד

אתון-רבבין ואתון-זעירין, ומקשר
ומשדך דברי-תורה ממקום למקום, אשר
על-ידו נגמרים כל השדוכים שבעולם,
בסוד: "כי שפתי כ'הן י'שמרו ד'עת
ו'תורה יבקשו מ'פיהו", ראשי-תבות
'שידוך'.

אבל בעונותינו-הרבים נעלם מאתנו,
ולא נדע איך למצא את הבעל-
דעת הקדוש הזה, ולשמע תורה מפיו,
ועתה מאין יבא עזרנו.

על-בין עינינו תלויות אליך לבד מלא
רחמים, יושב ומזוג זווגים,
שתחמל על כל עמך ישראל הצריכים
למצא זווגם, (ובפרט וכו'), ותשלח לכל
אחד מהרה זווגו ההגון לו מן השמים
באמת, ותהיה כרצונו, ותהיה לו לעזר
ולהועיל, ויקים בו ובכל הצריכים למצא
זווגם: "מצא אשה מצא טוב, ויפק רצון
מיהוה".

ארון יחיד, מלא רחמים, צופה ומביט
עד סוף כל הדורות, המנהג
עולמו בחסד ובריותיו ברחמים, חוס
ורחם וחמל על ימי הנעורים של נערי
עמך בית ישראל, והודיענו נא את
דרכיך, איך נזכה לדעת למצא זווגם
האמתי של כל התלויים בנו.

זכנו ועזרנו, שבכח וזכות הצדיקים
הגדולים האמתיים, שהם הדעת
הקדוש של כל העולמות, אשר המשיכו
וגלו דעת גדול ונפלא באמת גם בעולם-
הזה, בכחם וזכותם נזכה מהרה, למצא

❁ [ז] לקוטי תפלות ח"ב מזו ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב צ, 'טעם שבירת פלי-חרס')

שנזכה להתעורר בשעת התקשרות השדונים,
בשעת 'שבירת פלי-חרס' בעת התנאים - לזכר
בהתכלית והסוף

בת-זווגם של כל אחד ואחד מעמך בית
ישראל.

ונזכה להשיאם מהרה למזל-טוב,
לחיים טובים ארפים ולשלום,
ותהיה פרצונו, ולא תהיה מנגדת אליו
כלל חסוֹשֶׁלוֹם, רק ידורו באהבה ושלום
בקדשה ובטהרה כרצונך באמת.

ויזכו כל עמך בית ישראל, לשמר את
הברית-קדש, בקדשה גדולה
באמת, אשר כל התורה כלה תלויה בזה,
והוא עקר הנסיון והבחירה של כל אדם
בזה העולם, כאשר גלית לנו על-ידי
חכמיך הקדושים.

ויזכה כל אחד ואחד להוליד מאשתו
בנים ובנות דורות ודורי דורות
עד עולם, וכלם יהיו חיים וקיימים
לעבודתך וליראתך, לארך ימים ושנים
טובים, ויכירו וידעו אותך, ואת גדלת
צדיקיך האמתיים אשר בהם בחרת,
ויתגלה להם הדעת הקדוש שהשאירו כל
הצדיקים בזה העולם.

רבוננו של עולם, לא כחטאינו עשית
לנו, ולא כעונותינו גמלת עלינו.
גם עתה חוס ורחמל עלינו ושמע תפלתנו,
והסתר פניך מחטאינו, וכל עונותינו
מחה, ואל תביט על מעשינו. רק תביט
על זכות הצדיקים-האמתיים שאנו
סומכים עליהם בכל עת, אשר מימי
דעתיהם הקדוש אנו שותין, ומפיהם אנו
חיין עד היום הזה, ועל-ידי-זה יזכה כל
אחד מישראל למצא זוגו האמתי מהרה.

ובכן תרחם על כל עמך בית ישראל
הצריכים למצא זוגם, שיזכו
למצא זוגם מהרה, זוגם האמתי, זוגם
ההגון להם מן השמים.

ויזכה כל אחד להתעורר אליך בשעת
ההתקשרות, לזכר בהתכלית
והסוף, בשעת 'שבירת פלי-חרס' בעת
ה'תנאים', שיזכר על-ידי-זה בשער
החרסית שהיה בירושלים, שהוא פתחה
של גיהנם, למען לא יבגד באשתו
הכשרה, ויזהר מלגרשה אפלו אם יש לו
יסורים ממנה חסוֹשֶׁלוֹם.

כי יזכר בעונש המר של גיהנם שינצל
ממנו על-ידי-זה, כמו שאמרו
רבותינו זכרונם-לברכה: "שמי שיש לו
אשה רעה, אינו רואה פני גיהנם, וצריך
לקבל באהבה". יהיו לרצון אמרי-פי
והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי."

וְכָל "שִׁיחַ הַשָּׁדָה", וְכָל הָעֹשִׁים
וְהָאֵילָנוֹת, וְכָל הַצְּמִחִים, כָּלֵם
יִתְעוֹרְרוּ לְקַרְאֲתִי, וַיַּעֲלוּ וַיִּתְּנוּ פִּתְחֵם
וְחַיּוּתָם, לְתוֹךְ דְּבָרֵי שִׁיחָתִי וְתַפְלָתִי.

עַד שֶׁתְּהִיָּה תַפְלָתִי וְשִׁיחָתִי נִשְׁלֶמֶת
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, עַל-יְדֵי כָּל "שִׁיחַ
הַשָּׁדָה", שִׁיכְלְלוּ כָּלֵם עִם כָּל כַּחוֹתֵם
וְחַיּוּתָם וְרוּחַנְיוֹתָם עַד שֶׁרָשָׁם הָעֲלִיּוֹן,
כָּלֵם יְכַלְלוּ בְּתוֹךְ תַפְלָתִי.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לִפְתַּח אֶת לְבִי,
לְהַרְבּוֹת בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים
וּבְשִׁיחָה קְדוֹשָׁה, לְפָנֶיךָ מְלֵא רַחֲמִים
רַבִּים, וּלְפָנֶיךָ אֲשַׁפֵּךְ כָּל שִׁיחִי, עַד
שֶׁאֲזַכֶּה לְשַׁפֵּךְ לְבִי כַמִּים נוֹכַח פָּנֶיךָ
יְהוָה. וְאֲשֵׂא אֶלֶיךָ כַפִּי, עַל נַפְשִׁי וְנַפֵּשׁ
עוֹלָלִי וְטַפִּי.

☪ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב יא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יא, וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׁדָה)

"וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׁדָה" (בְּרֵאשִׁית כד, סג)

שִׁנְזָכָה לְצֵאת לְשָׁדָה בֵּין אֵילָנוֹת וְעֹשִׁים
וְלִהְתְּבוֹדֵד שָׁם - וְכָל הַצְּמִחִים יִתְעוֹרְרוּ
לְקַרְאֲתֵנוּ, וַיְכַלְלוּ בְּתוֹךְ תַפְלָתֵנוּ

"לְכָה דוּדֵי נֵצַא הַשָּׁדָה, נְלִינָה
בְּכַפְרִים. נְשַׁפִּימָה לְכַרְמִים,
נְרָאָה אִם פְּרָחָה הַגֶּפֶן, פֶּתַח הַסְּמֹדֵר,
הַנֵּצֵו הַרְמוֹנִים, שָׁם אֲתֵן אֶת דוּדֵי לֶךְ".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַמְנֵי לְהַרְבּוֹת
בְּהַתְּבוֹדָדוֹת תְּמִיד. וְאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת
רְגִיל לְצֵאת בְּכָל יוֹם לְשָׁדָה, בֵּין אֵילָנוֹת
וְעֹשִׁים וְכָל שִׁיחַ הַשָּׁדָה, וְשָׁם אֲזַכֶּה
לְהַתְּבוֹדֵד וְלְהַרְבּוֹת בְּשִׁיחָה זֹאת תַפְלָה,
בֵּינִי לְבֵין קוּנֵי, לְשׁוּחַ שָׁם כָּל אֲשֶׁר עִם
לְבָבִי.

